

Stjørdal kommune

ANALYSE OG KUNNSKAPSGRUNNLAG

Kommunedelplan idrett og fysisk aktivitet
2024-2027

Innholdsfortegnelse

1. Innledning	4
2. Fritidserklæringen	6
3. Utviklingstrekk.....	7
3.1. Generelle utfordringer	7
3.1.1. Arealknapphet og befolkningsvekst	7
3.1.2. Jordvern	7
3.1.3. Klimaendringer.....	8
3.1.4. Friluftsliv og friluftsområder.....	8
3.1.5. Aktivitetsmønster.....	10
3.1.6. HUNT 4 - Fysisk aktivitet/inaktivitet	11
3.1.7. Ungdataundersøkelsen 2021	12
3.1.8. Barrierer for deltakelse i organisert idrett og aktivitet	19
3. Rammer og føringer.....	25
3.1. Internasjonale føringer.....	25
3.2. Nasjonale føringer	26
3.3. Regionale føringer	28
3.4. Kommunale føringer - forholdet til andre kommunale planer.....	29
4. Temaområder - begrepsavklaringer	30
5. Temaområder - anleggsdekning og behovsanalyse	33
5.1. Anleggsdekning og behovsanalyse	33
5.1.1. Idrett	33
5.1.2. Idrettsbygg	35
5.1.3. Utendørs idrettsanlegg	42
5.1.4. Fotballanlegg.....	42

5.1.4.1. Kunstgressbaner - miljø.....	44
Kunstgress 2021 (KG2021).....	45
5.1.5. Skianlegg.....	47
5.1.6. Friidrettsanlegg.....	50
5.1.7. Golfbane.....	52
5.1.8. Klatreanlegg.....	52
5.1.9. Motorsport.....	54
5.1.10. Skytebane.....	55
5.1.11. Skateanlegg.....	57
5.1.12. Tur-/skiløype.....	58
6. Spillemidler.....	60
6.1. Tildelinger av spillemidler i Stjørdal de siste årene.....	61
6.2. Trøndelag fylkeskommunes retningslinjer for fordeling av spillemidler.....	61
6.3. Interkommunale idrettsanlegg.....	62
6.4. Sjekkliste spillemidler - Trøndelag fylkeskommune.....	64
6.5. Kommunal andel spillemidler i Stjørdal.....	65
6.6. Handlingsprogram anlegg 2024-2027.....	66
6.6.1. Gjeldende prioritert liste for spillemiddelsøknader i Stjørdal 2024 - vedtatt PS 134/2023.....	68
6.6.2. Prioritert handlingsprogram - Innmeldte kortsiktige ønsker for anlegg i Stjørdal 2024-2027.....	69
6.6.3. Uprioritert handlingsprogram - innmeldte langsiktige ønsker for anlegg i Stjørdal 2027-2039.....	72
6.7. Årshjul spillemidler.....	74
7. Innspill Workshops.....	75
WORKSHOP - IDRETT OG ANLEGG I STJØRDAL 01.03.23.....	75
1. Sterkere idrettsråd for bedre samhandling - hvordan benytter vi Stjørdal idrettsråd best mulig?.....	75
2. Hvordan samhandle for å bygge rett anlegg på rett plass?.....	76

3. Hvordan kan vi i Stjørdal legge til rette for at ungdom kan være aktive så lenge som mulig, og ha det gøy på trening og i konkurranse?
77

Workshop egenorganisert idrett og fysisk aktivitet 21.03.23.....	79
GRUPPEOPPGAVE 1:	79
GRUPPEOPPGAVE 2:	81
Gruppeoppgave 3: Hvordan kan vi sammen sette søkelys på egenorganisert idrett og fysisk aktivitet?	86
WORKSHOP EGENORGANISERT IDRETT OG AKTIVITET - STJØRDAL ELDRERÅD OG STJØRDAL UNGDOMSRÅD	88

1. Innledning

Analyse- og kunnskapsgrunnlaget som du nå har tilgang til, ble utarbeidet i forbindelse med revideringen av **Kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet**. Dette grunnlaget gir en dypere innsikt i utfordringsbildet og tar for seg forskning, offentlige føringer, dokumenter og stortingsmeldinger. I tillegg inkluderer det kartlegging av anleggsdekning for relevante anleggstyper, som igjen danner grunnlaget for prioriteringer i planperioden.

Analyse og kunnskapsgrunnlaget utgjør fundamentet for de definerte **satsingsområdene** og for utviklingen av mål, strategier og tiltak i kommunedelplanen. [Dette legger videre grunnlaget for å identifisere hvilke aktiviteter og anlegg som er nødvendige både på kort og lang sikt.](#)

I Kommuneplanens samfunnsdel i Stjørdal er et av hovedmålene at «**alle skal oppleve trivsel, trygghet, mestring og tilhørighet**». Videre fremheves følgende punkter:

1. **Kultur, idrett og aktivitet:** Det skal legges til rette for gode vilkår for vekst og utvikling innen kultur, idrett og aktivitet i Stjørdal. Dette inkluderer spesielt barn og unge, som skal ha mulighet til å medvirke.
2. **Helsefremmende valg:** Det skal være enkelt for innbyggerne å ta helsefremmende valg. Dette kan omfatte tiltak som fremmer fysisk aktivitet, sunn livsstil og tilgjengelighet til helsetjenester.
3. **Rimelige fritidstilbud:** Fritidstilbudene i Stjørdal skal være rimelige, synlige, oversiktlige og samordnet. Dette bidrar til at innbyggerne kan delta i ulike aktiviteter og oppleve tilhørighet.
4. **Samarbeid:** Stjørdal kommune ønsker å være en god samarbeidspartner for frivilligheten. Innbyggerne skal også kunne gå og sykle trygt i kommunen.

Stjørdal kommune har også vedtatt at [kunnskapsgrunnlaget om folkehelsen](#), som inkluderer oversiktsdokumentet over folkehelsen og påvirkningsfaktorer, skal legges til grunn ved utforming av mål og tiltak på alle nivåer i kommunens planverk.

De vedtatte satsingsområdene for folkehelsen i Stjørdal er:

1. **Styrke psykisk helse i befolkningen**

2. **Forebygge frafall i hele utdanningsløpet** (fra barnehage til videregående opplæring), både i fritidsaktiviteter og i arbeidslivet.
3. **Fremme helsefremmende oppvekstvilkår og levekår for alle.**

Kommunedelplanen for idrett og fysisk aktivitet har som mål å tilrettelegge for fysisk aktivitet for kommunens innbyggere gjennom hele livet, og planen tar sikte på utvikling av både aktivitet og anlegg i Stjørdal kommune. Tittelen på planen er “Idrett og fysisk aktivitet, aktivitet gjennom inkludering og mangfold”. Dette bygger på at kommunen har et potensial for videreutvikling av et bredt aktivitetstilbud. Stjørdal kommune har en mangfoldig befolkning, og dette ønsker man å gjenspeile blant de som er aktive.

I begrepet **fysisk aktivitet** inkluderes også **friluftsliv** i denne planen. Kommunedelplanen tar for seg friluftslivsaktiviteter, friluftsanlegg og friluftsområder som virkemidler for bedre fysisk og psykisk helse. Begrepene **idrett, fysisk aktivitet** og **friluftsliv** favner bredt og representerer også denne planens overordnede temaområder. Arbeidet med disse temaene overlapper på svært mange områder.

Kommunedelplanen følger opp kommuneplanens samfunnsdel sine mål og strategier og er tilpasset kommunedelplanens område. Strategiene følges opp gjennom tiltak og oppdrag i kommunedelplanen, som vil inngå i den årlige rulleringen av økonomiplan og budsjett.

Foto Stjørdal kommune

2. Fritidserklæringen

[Fritidserklæringen](#), som ble signert av regjeringen, KS og en rekke organisasjoner, bygger på FNs konvensjon om barns rettigheter til å delta i fritidsaktiviteter - uavhengig av foreldrenes økonomiske og sosiale situasjon.

I erklæringen er partene enige om:

1. *At alle barn og ungdom skal ha mulighet til å delta i fritidsaktiviteter og til å delta i lek som passer for barnets alder. Gjennom lek og aktivitet blir barn og ungdom inkludert i fellesskap og opplever tilhørighet og mestring.*
2. *At barn og ungdom skal involveres og ha innflytelse over sin lek og fritidsaktivitetene de skal delta i.*

Kilde: Regjeringen

3. Utviklingstrekk

I dette kapittelet diskuteres **utfordringer og utviklingstrekk** knyttet til **idrett og fysisk aktivitet** i **Stjørdal og nasjonalt**, inkludert **friluftsliv**. Dette danner grunnlaget for de **målsetningene og strategiene** som er utarbeidet i planen.

3.1. Generelle utfordringer

3.1.1. Arealknapphet og befolkningsvekst

Befolkningsutvikling og -sammensetning er en sentral utfordring knyttet til arbeidet med idrett og fysisk aktivitet, inkludert friluftsliv, i årene som kommer. La oss se nærmere på Stjørdals befolkningsforhold (SSB):

- [Folketallet: Per tredje kvartal 2023 har Stjørdal 24 667 innbyggere¹](#). Dette tallet er i stadig endring på grunn av fødsler, dødsfall og flyttinger.
- **Aldersfordeling:** Stjørdal har en variert aldersfordeling. Den høyeste andelen eldre innbyggere finner vi i de sentrumsnære områdene, da mange eldre har flyttet fra eneboliger i grendene til leiligheter i sentrum. Det forventes en tredobling av antallet innbyggere over 80 år i årene som kommer.
- **Befolkningsvekst:** Selv om veksten har flatet noe ut de siste 5 årene, vil det fortsatt være vekst. Kommunen må derfor sette av areal for utvikling av nye aktivitetsområder og idrettsanlegg, spesielt i sentrum. Dette må ses i sammenheng med [kommuneplanens arealdel](#) og bestemmelser og retningslinjer som gjelder i denne planen.

Kommunen må tilpasse seg endringer i befolkningens sammensetning, bevegelsesmønster og behov. [Dette krever varierte arenaer og områder for egenorganisert idrett og fysisk aktivitet, samt fortsatt tilrettelegging for tur i skog og mark.](#)

3.1.2. Jordvern

Kommuneplanen for Stjørdal har som mål å «*ta hele kommunen i bruk, gjennom målrettet arbeid og tiltak som bidrar til vekst og tilflytting i alle våre lokalsamfunn*». Arealplanlegging skal være i samsvar med byvekstavtalen, den interkommunale arealplanen for Trondheimsregionen og nasjonale retningslinjer. Stjørdal kommune har en satsing på landbruk og landbruksrelatert næring, og det er et mål å unngå nedbygging av dyrket mark og natur.

For å legge til rette for vekst i hele kommunen, vil behovet for **oppholdsarealer, møteplasser og aktivitetsanlegg** øke. Et godt tilbud innen idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv er en viktig del av infrastrukturen for å skape attraktive boområder.

I sentrum av Stjørdal er det press på arealene, så det er nødvendig å vurdere områder i utkanten av sentrum når man planlegger nye store idrettsanlegg. Selv om Stjørdal har betydelige arealer utenfor sentrum, er kommunen preget av mye skog og landbruk. Derfor må fremtidige arealbehov for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv planlegges nøye. [Det er viktig å legge vekt på gjenbruk, flerbruk og helårsbruk av arealer og anlegg for å sikre bærekraftig utvikling og trivsel i lokalsamfunnet.](#)

3.1.3. Klimaendringer

Klimaendringene kan få betydning for tilretteleggingen av idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv i fremtiden. Vi må ta hensyn til disse endringene. Mildere vintre med mindre snø og økt nedbør kan påvirke sesongbaserte aktiviteter, øke slitasjen på anleggene og påvirke valg av aktiviteter og trender.

3.1.4. Friluftsliv og friluftsområder

Definisjonen av **friluftsliv** er et tema som ofte diskuteres, og formene for friluftsliv utvikles og endres kontinuerlig. Begrepet har ulik betydning for ulike personer: noen mener at friluftsliv innebærer å vandre i urørt natur, langt fra byen, mens andre mener at friluftsliv handler om aktiviteter i parker og friluftsområder i byen.

Kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet er inkluderende og generøs med tolkningen av hva friluftsliv er, og kan være. Generelt kan man si at friluftsliv er **utendørs aktivitet i natur- og kulturlandskap**, utført for behag og naturopplevelse uten krav til konkurranse.

Stjørdal kommune er en variert frilufts kommune, med natur som strekker seg fra fjord til fjell. Kommunen har også store friluftsområder nær byen, som dessverre er under stadig press på grunn av økt friluftslivsaktivitet.

Kommunedelplan for naturmangfold i Stjørdal sier blant annet:

«I Stjørdal er det etablert mange stier, og bruken av turstier og turmål gjennom trimpoeng er utbredt i kommunen. Sammen med turgåing generelt er dette en kilde til økt slitasje på natur i Stjørdal. Det har for eksempel vært en kraftig økning i antall passeringer til Storskarven, noe som har gitt en merkbar slitasje på stien. I høringsuttalelsene fra Stjørdal Jeger. Og Fiskerforening (2021) og Naturvernforbundet i Stjørdal og Meråker (2021), nevnes blant annet terrengskader (ofte i myr) og

mangel på aktsomhet i forhold til sårbare naturtyper og hekke- og yngletid som trusler mot naturverdiene. Forstyrrelser fra mennesker og dyr kan ha en negativ påvirkning på mange arter, men kanskje spesielt fugl i hekketid».

Høringsuttalelsene fra Forum for natur og fritid (2021) til Kommunedelplan for naturmangfold nevner «forstyrrelser fra hundeslipp i hekketid». I tillegg trekker Husby & Værnesbranden (2009) fram «trafikkstøy som en negativ faktor for mange arter».

Stjørdal kommune har som mål å legge til rette for at innbyggerne kan nyte den flotte naturen vi har. Etter Covid-19-pandemien, der opphold og ferdsel i våre friluftsområder økte betydelig, har det blitt tydelig at vi trenger en mer **styrt** tilnærming til friluft aktiviteter. Dette er for å sikre at naturmangfoldet og grønnstrukturen ikke forringes mer enn nødvendig.

Kommunen holder på å utarbeide **Rapport for grønnstruktur**. Målet med denne rapporten er å verne og ivareta naturmangfoldet og friluftslivet i kommunen, i tråd med lokale og nasjonale målsetninger. Rapporten skal bidra til å forbedre folkehelsen, gi muligheter for fysisk aktivitet og legge til rette for å ivareta og styrke det biologiske mangfoldet. Begrepet “grønnstruktur” i denne sammenhengen omfatter både de store naturområdene utenfor byen, og de sammenhengende eller tilnærmet sammenhengende vegetasjonsområdene som ligger innenfor eller i tilknytning til byen og tettbebygde områder. Kommunen ønsker å tilby varierte muligheter for friluftsliv. Dette innebærer både områder med stor grad av tilrettelegging og områder der det er svært lite eller ingen tilrettelegging. Et overordnet prinsipp er at tilrettelegging for friluftsliv skal underordnes dokumenterte naturverninteresser.

De store friluftsområdene i Stjørdal er i rapporten delt inn i tre soner:

1. **Områder med svært lite tilrettelegging:** Dette er områder som bør ha en mer “urørt” kvalitet. Det anbefales svært lite eller ingen tilrettelegging. Stillhet i naturen er en knapphetsressurs og bør særlig vektlegges i disse områdene.
2. **Viktige friluftsområder:** Her anbefales noe tilrettelegging for friluftsliv.
3. **Marka-områder:** Dette er viktige friluftsområder, også med tanke på nærturer. I disse områdene bør man tillate en større grad av tilrettelegging for friluftsliv.

Muligheten til å oppsøke stillhet bør vektlegges ved tilrettelegging i alle områder, men særlig der man ønsker svært lite tilrettelegging. I Kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet er det fokus på å

fremme **friluftslivsaktiviteter**, **friluftsanlegg** og **friluftsområder** som virkemidler for bedre fysisk og psykisk helse. Med tanke på utviklingstrekk i Stjørdal, er det nødvendig å forbedre eksisterende friluftsområder ved å:

- **Bedre skilting og merking.**
- **Øke tilretteleggingen** slik at flere kan bruke områdene.
- **Utvikle nye friluftsområder.**

Dette arbeidet skal skje gjennom god dialog med plan- og arealsektoren samt grunneiere, slik at vi ivaretar naturmangfoldet i våre områder.

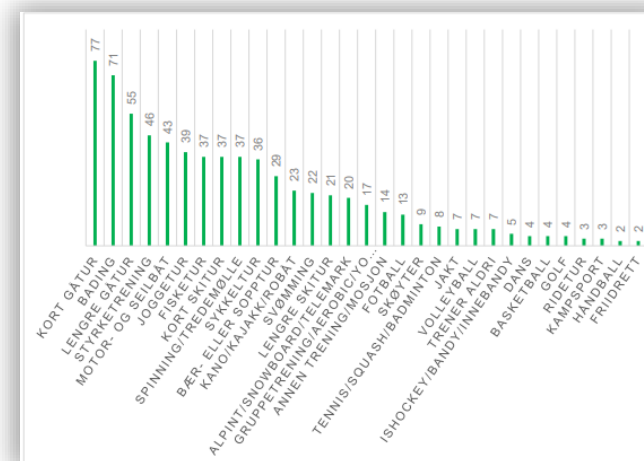
3.1.5. Aktivitetsmønster

Ulike grupper i befolkningen benytter ulike typer anlegg og er aktive på forskjellige måter. Friluftsområder utgjør de viktigste arenaene for idrett og fysisk aktivitet blant voksne. For barn er idrettsanlegg og nærmiljøanlegg mest attraktive, mens familier ofte benytter seg av nærturterreng.

Denne planen har som mål å prioritere tiltak på tvers av fagområdene idrett og fysisk aktivitet, inkludert egenorganisert aktivitet og friluftsliv. For å kunne veie tiltak mot hverandre, er det viktig å se på innspill, anleggsdekning og bruk i sammenheng.

Statistisk sentralbyrå (SSB) har gjennom sin levekårsundersøkelse gitt oss innsikt i hvordan nordmenn flest utøver fysisk aktivitet (se figur 1). Figuren viser deltakelse i ulike fritidsaktiviteter blant personer i alderen 16 år og eldre.

Selv om deltakelse i aktiviteter varierer basert på kommunenes tilbud og miljøer, understreker grafen likevel viktigheten av tilgang til anlegg og områder for egenorganisert idrett og fysisk aktivitet, spesielt for den voksne delen av befolkningen. Voksne trener nå med høyere intensitet enn tidligere, men samtidig preges hverdagen av for mye stillesitting. Derfor er en tverrfaglig tilnærming til denne utfordringen viktig for kommunen.

Figur 1 Prosentvis deltakelse i aktiviteter på landsbasis årlig (Kilde: SSB)

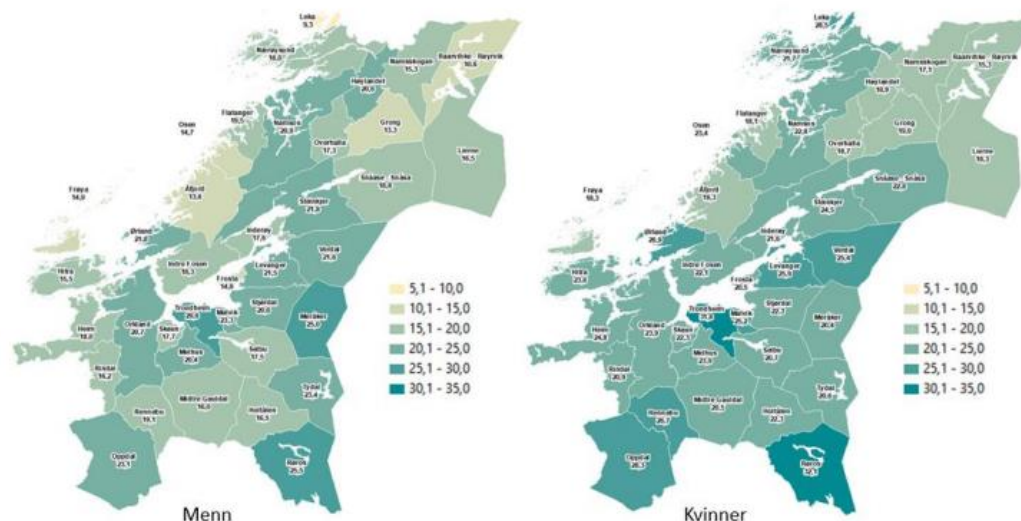
3.1.6. HUNT 4 - Fysisk aktivitet/inaktivitet

Regelmessig **fysisk aktivitet** har en rekke helsefordeler. Det kan bidra til å **redusere risikoen** for flere kroniske sykdommer, inkludert **diabetes type 2**, hjerte- og karsykdommer, muskel- og skjelettplager, og enkelte kreftformer. Dessverre er **inaktivitet** en økende utfordring i alle aldersgrupper.

Samfunnet har gjennom de siste tiårene blitt mer tilrettelagt for inaktivitet, og hverdagsaktiviteten har som følge av dette gått ned. Å oppmuntre de som sjelden eller aldri mosjonerer til å begynne med litt fysisk aktivitet kan gi **store helsegevinster**, både for individet og samfunnet. Generelt sett er personer med høy utdanning mer aktive enn de med lav utdanning.

La oss se på noen tall fra **HUNT4** i Stjørdal:

22 % av voksne menn og 21 % av voksne kvinner oppgir å mosjonere omtrent hver dag. Dette betyr at en stor del av befolkningen er for lite aktive i forhold til Helsedirektoratets anbefalinger om **150 minutter moderat aktivitet** eller **75 minutter høyintensitetsaktivitet per uke**.

Figur 2 Andel innbyggere som oppgir daglig fysisk aktivitet (%) fordelt på kommuner (HUNT 4)

Når det gjelder **inaktivitet**, HUNT4-studien viser at **16 % av kvinnene** og **20 % av mennene** i Stjørdal er fysisk inaktive, sammenlignet med henholdsvis **18 % og 27 %** i HUNT3. Det er gledelig at andelen inaktive synes å ha gått ned de siste 10 årene i Stjørdal, da inaktivitet kan føre til dårlig fysisk og psykisk helse, samt tidlig død.

På ungdomsskolen i Stjørdal rapporterte **11 % av elevene** at de var fysisk inaktive i 2017. Dette er lavere enn andelen inaktive ungdommer i resten av landet (14 %) og fylket (12 %). Ungdommene ble definert som inaktive hvis de oppga å bli andpustne eller svette etter fysisk aktivitet 1-2 ganger i måneden eller sjeldnere. Globalt sett regnes inaktivitet som den **fjerde ledende dødsårsaken**, og det er viktig å jobbe for å redusere andelen inaktive.

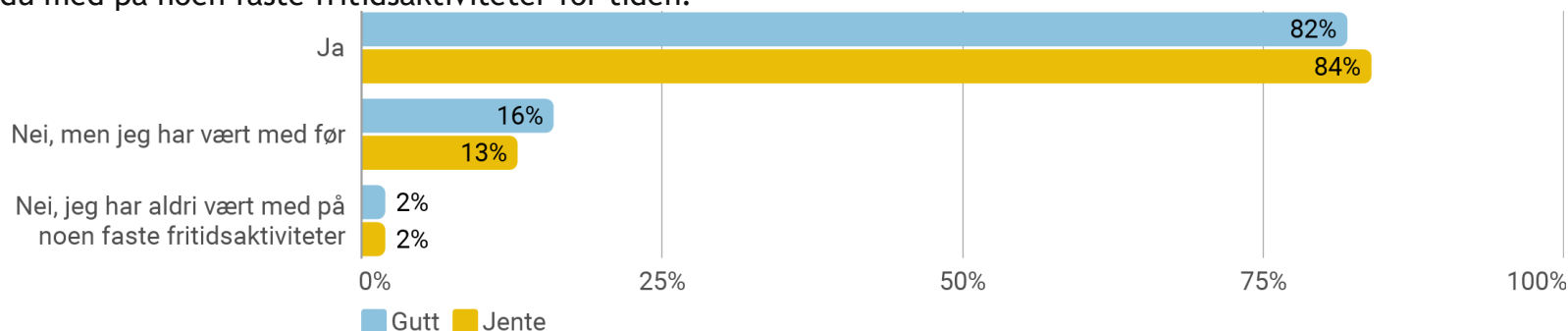
3.1.7. Ungdataundersøkelsen 2021

I Stjørdal tilbys det flere muligheter for fysisk aktivitet. Aktive idrettslag og privatpersoner bidrar til et godt tilbud for barn og unge. I tillegg finnes det gode anlegg for idrett og aktivitet hele året. Resultatene fra [Ungdataundersøkelsen](#) viser at ungdommene er mest fornøyd med idrettsanleggene, etterfulgt av kulturtilbud. De er minst fornøyd med lokalene for å treffe andre.

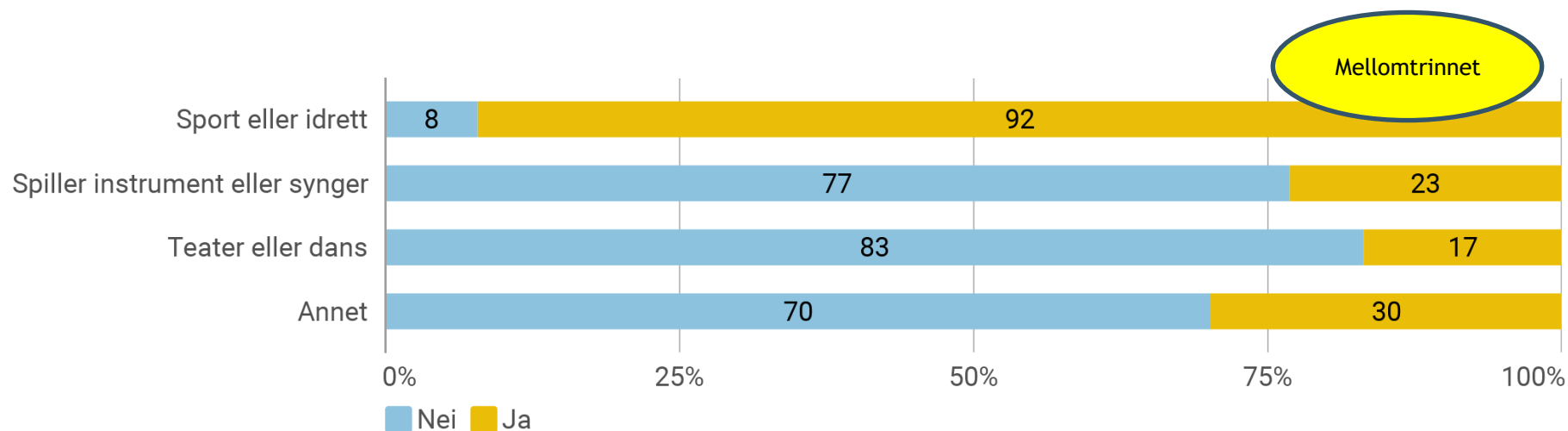

Ungdataundersøkelsen i Stjørdal fra 2021 viser at de fleste elevene på mellomtrinnet (barneskolen) deltar i organiserte fritidsaktiviteter. Mange bruker flere kvelder i uka til organiserte aktiviteter, og de fleste deltar i idrettslag. Det er små forskjeller i deltakelse mellom gutter og jenter.

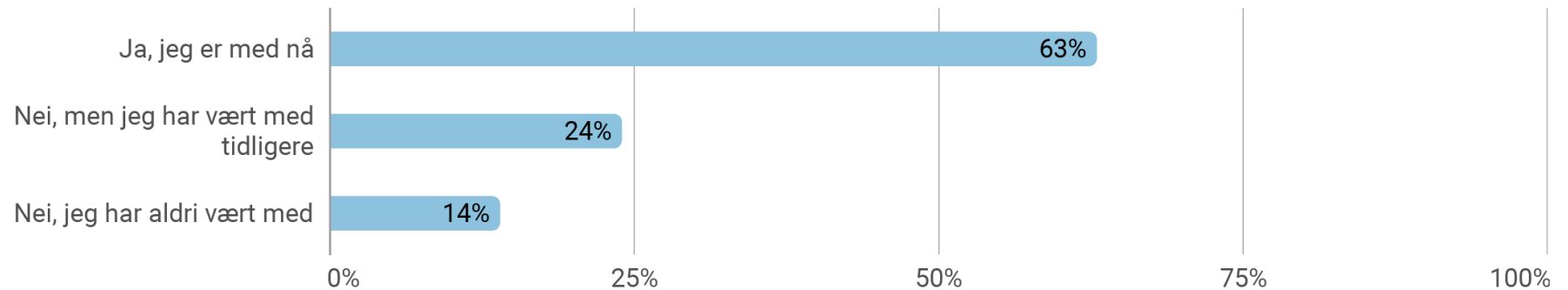
Er du med på noen faste fritidsaktiviteter for tiden?

På mellomtrinnet er det idrettslagene som favner flest:

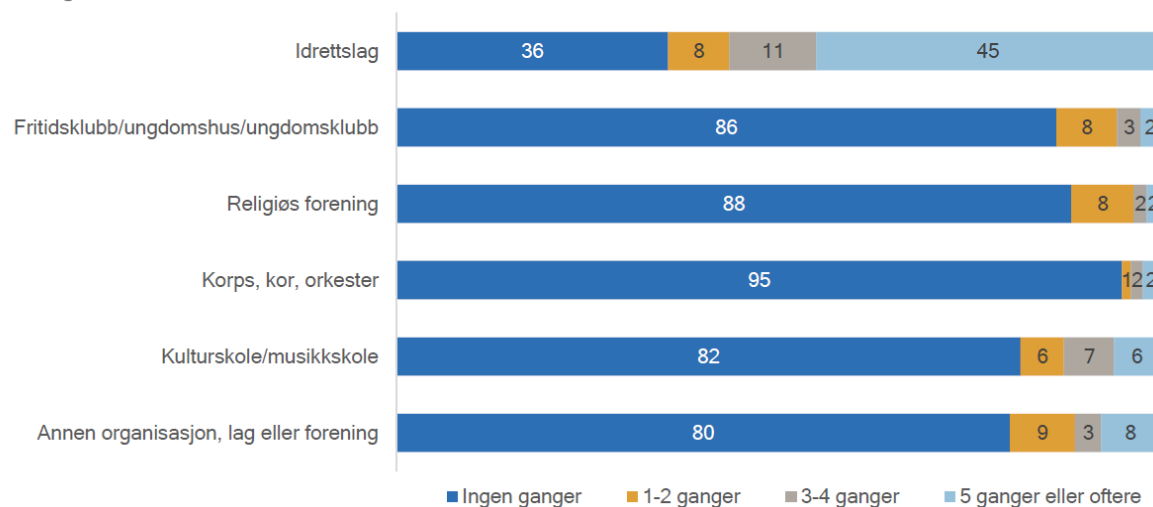
Undersøkelsen viser at over halvparten av ungdomsskoleelevene i Stjørdal deltar i organiserte fritidsaktiviteter, men også at en god del ungdommer har sluttet:

Som for barneskolen, så er det idrettslagene som favner flest også blant ungdommene på ungdomsskolen:

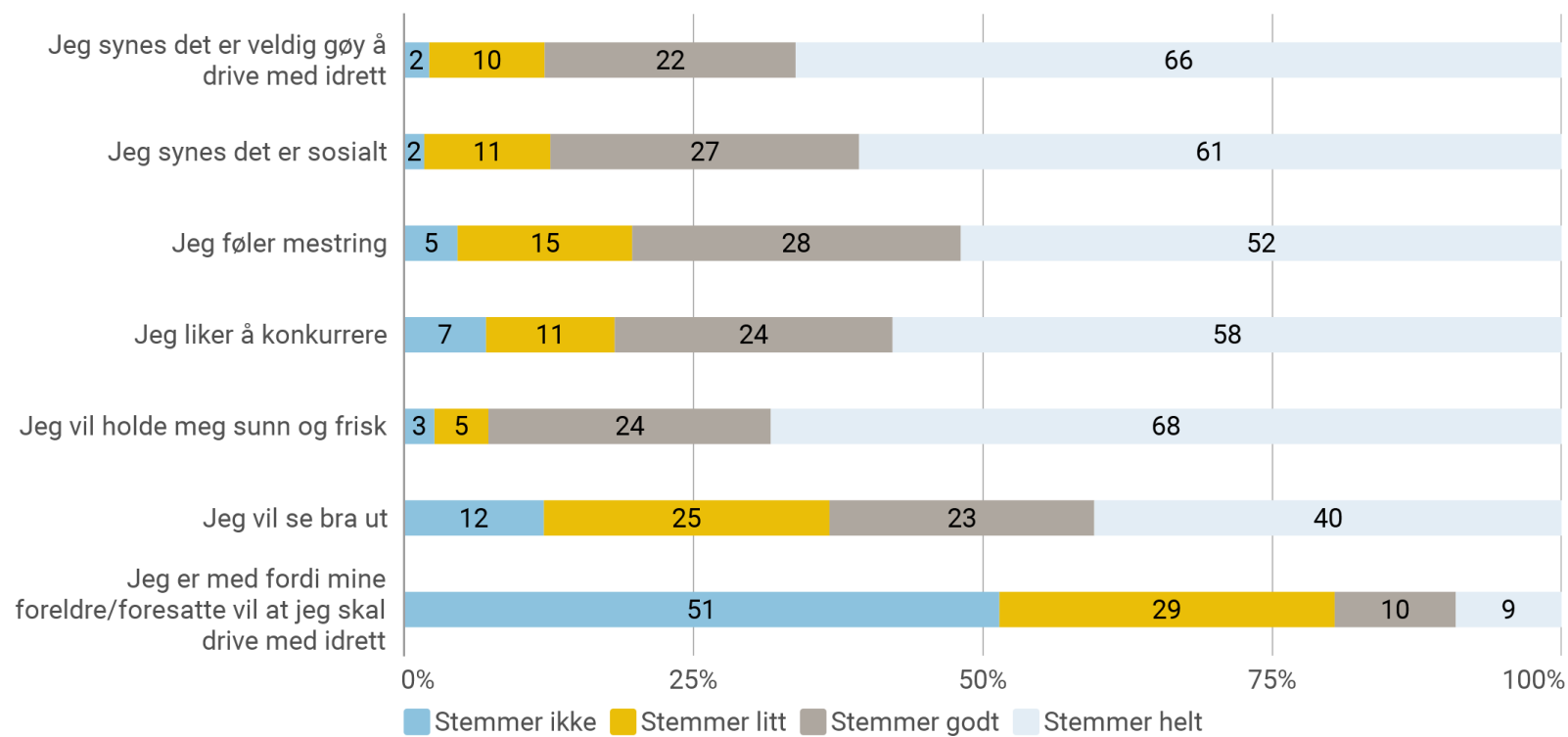

Hvor mange ganger har du vært med på aktiviteter, møter eller øvelser i følgende organisasjoner, klubber eller lag den siste måneden?

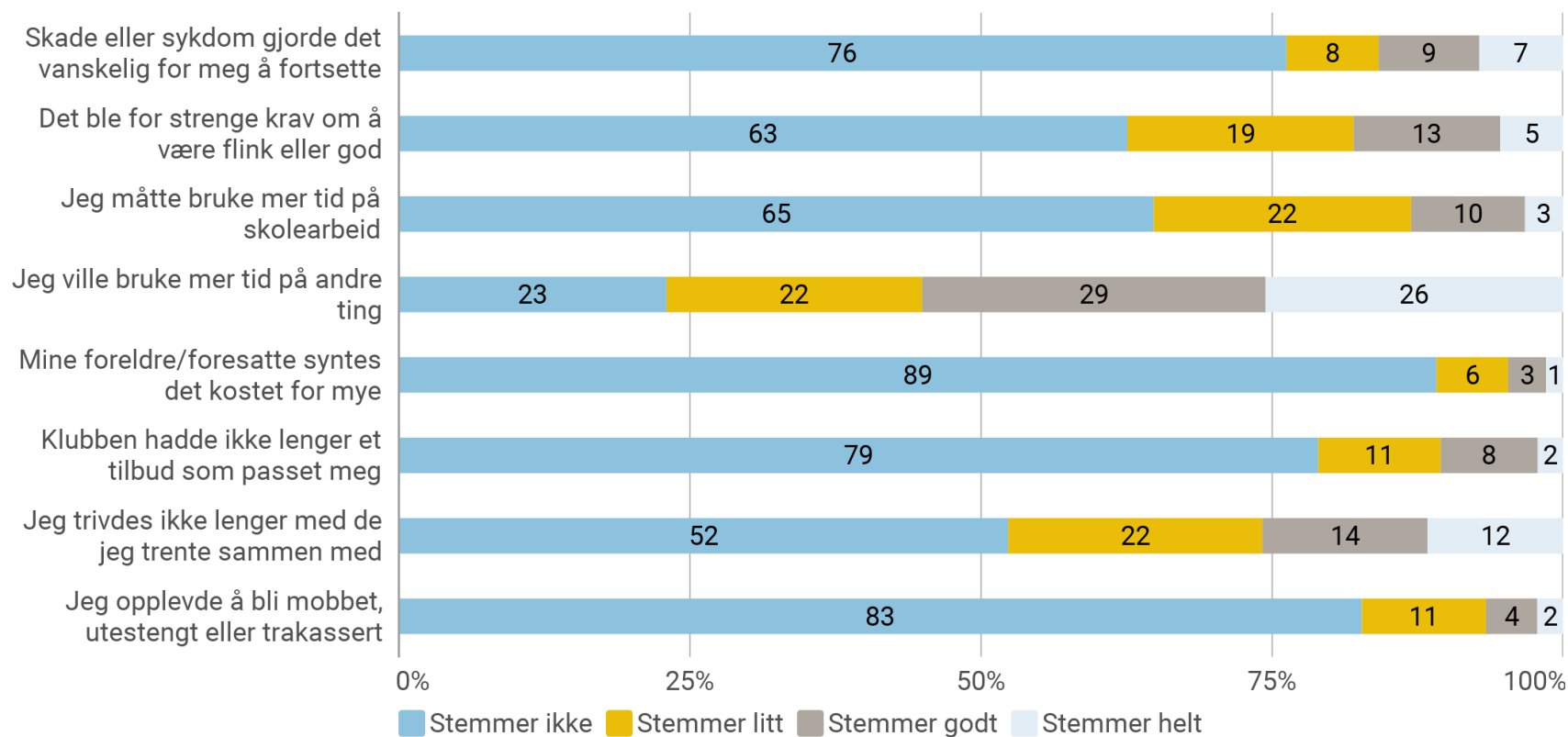

I **Ungdataundersøkelsen i Stjørdal** gir både gutter og jenter uttrykk for at de deltar i idrett av flere grunner. Noen av hovedmotivasjonene inkluderer:

1. **Glede og moro:** Både gutter og jenter synes det er **gøy** å delta i idrettsaktiviteter.
2. **Helse og friskhet:** De ønsker å **holde seg sunne og friske** gjennom fysisk aktivitet.
3. **Konkurranse:** Mange liker å **konkurrere** og utfordre seg selv.
4. **Sosialt fellesskap:** Idretten gir en **sosial arena**, og dette er en viktig faktor for deltakelse.

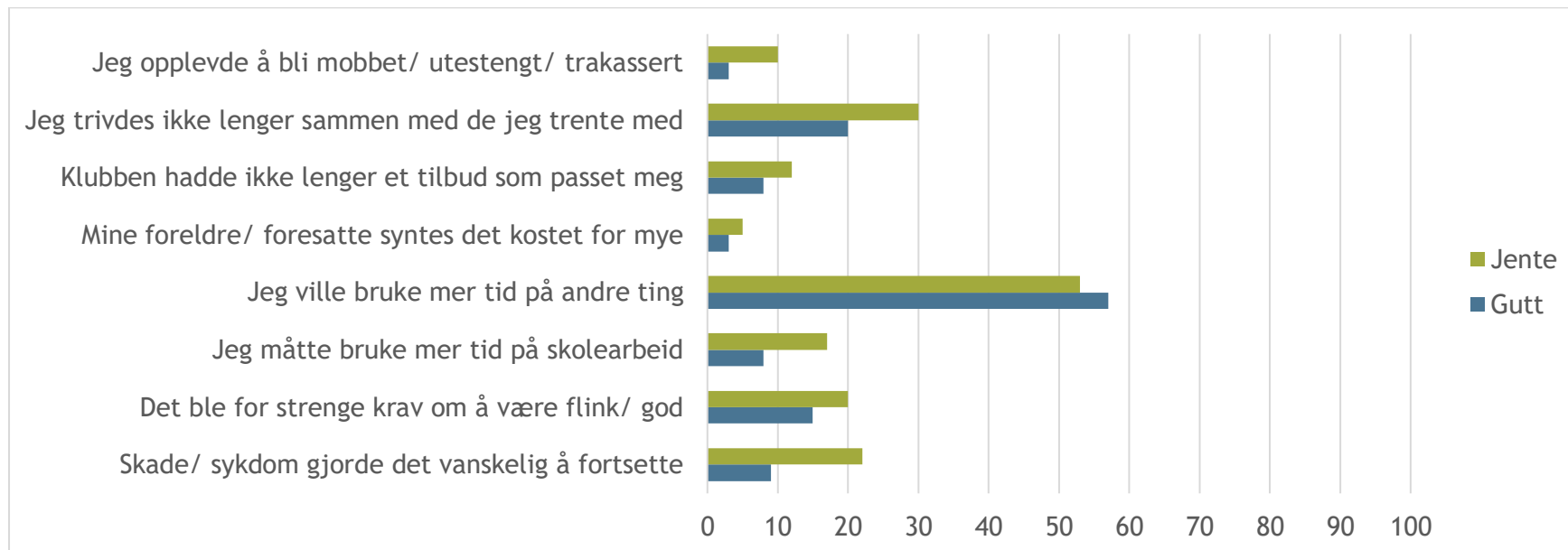

Ungdommene slutter med idrett fordi de vil bruke mer tid på andre ting:

Ved mellomtrinnet i Stjørdal er det små kjønnsforskjeller i deltakelse, men i løpet av ungdomsskolen faller flere jenter enn gutter fra fritidsaktiviteter. Det er ulike årsaker til hvorfor ungdommene slutter:

- **Tidsbruk:** Både gutter og jenter slutter fordi de ønsker å bruke mer tid på **andre aktiviteter**.
- **Sosial trivsel:** Flere jenter enn gutter oppgir at de ikke lenger trives sosialt. Noen har blitt **utestengt eller trakassert**.
- **Skolearbeid:** Noen jenter vil bruke mer tid på **skolearbeid**.
- **Sykdom/skade:** Noen har måttet slutte på grunn av **sykdom eller skade**.

Nasjonalt viser undersøkelsen at **to av ti som slutter i idrettslag i ungdomsårene, slutter helt å trene**, men de fleste av de som slutter å trene i idrettslag trener mer enn de ungdommene som aldri har vært med i ungdomsidrett. Dette gjelder særlig trening på treningsstudio, men det er også vanligere at de som har sluttet med ungdomsidrett, driver med mer egenorganisert aktivitet og trening enn de som aldri har vært med.

I et **folkehelseperspektiv** er det problematisk at mange som dropper idretten helt, slutter å trene eller blir mye mindre aktive. Dette fører til at de mister den **sosiale arenaen** som idretten gir. Å motivere ungdom til å engasjere seg i **fysisk aktivitet sammen med andre** er viktig, spesielt i en tid der mange bruker mye tid på **sittestillende aktiviteter**.

For å adressere dette, må både **kommune**, **idrettslag** og **private aktører** ha et spesielt fokus. Her er noen tiltak som kan bidra:

1. **Styrke rekruttering:** Uavhengig av **sosial status** eller **kulturell bakgrunn**, bør det settes inn tiltak for å øke deltakelsen i **barneidretten**. Dette kan inkludere informasjonskampanjer, tilrettelegging og inkluderende aktiviteter.
2. **Forebygge frafall:** Det er viktig å hindre frafall fra starten av i **ungdomsidretten**. Dette kan gjøres ved å tilby varierte og engasjerende aktiviteter, samt skape et positivt miljø der ungdom føler seg inkludert.
3. **Økt kunnskap:** Det er nødvendig å hente inn mer kunnskap om hvorfor **guttene** har lengre deltakelse i ungdomsidretten enn **jentene**. Dette kan bidra til å utvikle målrettede tiltak for begge kjønn.

3.1.8. Barrierer for deltakelse i organisert idrett og aktivitet

3.1.8.1. Sosioøkonomisk status

Idrett er en viktig del av de fleste ungdommers liv. Ifølge **Ungdataundersøkelsen i Stjørdal fra 2021**, deltar **82 % av elevene på mellomtrinnet** og **63 % av ungdomsskoleelevene** i Stjørdal i en **organisert fritidsaktivitet**. De fleste av disse aktivitetene er tilknyttet et idrettslag. Det er verdt å merke seg at mange ungdommer slutter i idrettslagene i løpet av ungdomstiden.

Ungdataundersøkelsen i Stjørdal avdekker **betydelige sosiale forskjeller** når det gjelder deltakelse i **organiserte fritidsaktiviteter** blant ungdom. I 2017 var deltakelsen blant ungdom fra familier med **høy sosioøkonomisk status** omtrent **80 %**, mens den blant ungdom fra familier med **lav sosioøkonomisk status** var på omtrent **60 %**.

Figur 3 Ungdata: Deltakelse ut fra sosioøkonomisk status i Stjørdal

Nasjonale tall i Ungdataundersøkelsen avdekker betydelige sosiale forskjeller når det gjelder deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter blant barn og unge. Ifølge studien er det **fem ganger større sjanse** for at barn og unge fra **lavere sosiale lag** aldri har deltatt i organiserte fritidsaktiviteter, sammenlignet med de fra **høyere sosiale lag**. Blant de som har deltatt i organiserte fritidsaktiviteter, er det også en **langt større sjanse for å slutte** dersom foreldrene har **lav sosioøkonomisk status**. Dette mønsteret gjelder helt fram til **15-16-årsalderen**, før forskjellene jevner seg noe ut.

Det er viktig å være oppmerksom på disse forskjellene for å kunne arbeide mot en mer inkluderende og rettferdig deltakelse i fritidsaktiviteter for alle barn og unge. Studien viser også at ungdom som slutter i idrettslag kommer dårligere ut på de fleste indikatorene for god livskvalitet.

Ungdom med innvandrerbakgrunn er klart underrepresentert i ungdomsidretten. Mange har aldri vært med i organisert idrett. Når de først er med, er frafallet omtrent på samme nivå som ungdom med norskfødte foreldre. Dette gjelder også blant de som har bodd lenge eller som er født i Norge. Blant jenter med innvandrerbakgrunn er forskjellene likevel store. Sammenlignet med jenter med norskfødte foreldre, har **27 % lavere deltakelse i organisert idrett**. Blant guttene er denne forskjellen **9 %**. Jenter med innvandrerbakgrunn som er aktive i idrettslag, slutter også tidligere med organisert idrett enn andre jenter.

3.1.8.2. Økonomi som barrierer for deltakelse

I Norge i dag vokser ett av ti barn opp i en **lavinntektsfamilie**, og hele **11%** av barn og unge deltar aldri i en organisert fritidsaktivitet. **Dårlig økonomi** er kanskje en av de mest omtalte barrierene for deltakelse i fritidsaktiviteter.

En rapport utført av [Oslo Economics Forum](#) har analysert de økonomiske kostnadene ved å delta i organisert idrett gjennom oppveksten. Overraskende nok er bare **1/3** av kostnadene for 9-åringer knyttet til medlemskontingent og treningsavgifter. Det betyr at det er flere **skjulte kostnader** som vi kanskje ikke alltid tenker på når vi rekrutterer barn og unge til idrettslag.

Hovedfunnene fra rapporten “Økonomi som barriere for idrettsdeltakelse” viser at den årlige gjennomsnittskostnaden for deltakelse er:

- **3600 kr** for 9-åringer.
- **9600 kr** for 15-åringer.

La oss se nærmere på situasjonen i **Stjørdal**. I Stjørdal vokser 11% av barna opp i en lavinntektsfamilie. Hva er de faktiske kostnadene ved å delta i idrettslag her? Hvilke **skjulte utgifter** må deltakerne ta hensyn til? Her er noen aspekter:

1. **Turer og egenandeler:** Deltakerne kan forvente å delta på turer og arrangementer som kan ha en **egenandel**. Dette kan variere avhengig av idretten.
2. **Utstyr og bekledning:** Å være aktiv i idrettslag krever riktig utstyr og bekledning. Dette kan være en betydelig kostnadspost.
3. **Dugnader:** Mange idrettslag organiserer **dugnader** der deltakerne bidrar med frivillig arbeid. Dette kan også påvirke totalkostnaden.

Videre viser rapporten fra Oslo Economics:

1. Grad av profesjonalisering:

- 1.1. Idrettslag som har **betalte trenere og administrative ansatte** har i gjennomsnitt høyere samlet medlemskontingent og treningsavgift enn de som baserer seg på **frivillig innsats**.
- 1.2. Profesjonalisering handler også om at **utøvere og foresatte** generelt har **høyere forventninger og krav** til idretten. Dette kan øke kostnadene ved deltakelse på andre måter, for eksempel gjennom økte forventninger til utstyr, treningsfasiliteter og idrettsmateriell, samt økt treningsvolum og aktivitetsomfang.

2. Anleggskostnader:

- 2.1. Økte anleggskostnader er en kostnadsdriver, spesielt for **9-åring** innenfor håndball og fotball.
- 2.2. Forskerne har imidlertid ikke klart å påvise en sammenheng mellom kommunenes anleggstilgang og nivået på samlet medlemskontingent og treningsavgift.
- 2.3. Idrettslag som betaler leie for idrettsanlegg eller drifter egne anlegg har i gjennomsnitt høyere samlet medlemskontingent og treningsavgift. De som betaler for idrettsanlegg, har en samlet medlemskontingent og treningsavgift som er **270 kroner høyere**.

3. By- og bynære kommuner:

- 3.1. Idrettslagene i disse områdene er mer profesjonaliserte. De benytter i større grad betalte trenere, har flere administrative årsverk og flere organiserte treningstimer. De betjener også kostnadene i idrettslaget gjennom **foreldrefinansiering**.
- 3.2. Både kostnader til utstyr og idrettsarrangementer er høyere i by- og bynære kommuner. Dette kan skyldes forskjeller i både **ambisjonsnivå** og **kjøpekraft**.

Kilde: Oslo Economics, rapport 2020-12.

Idrettens barnerettigheter - Norges idrettsforbund

Det er et uttalt mål for myndighetene og idretten at idretten skal inkludere bredt, og at økonomi ikke skal være en barriere for barn og unges deltakelse. Ifølge forskningsrapporten fra Oslo Economics er det likevel noen barn som av økonomiske grunner ikke har mulighet til å delta i fritidsaktiviteter. Estimatet er at dette gjelder **2 prosent** av barna i Norge.

Idretten har utarbeidet [Idrettens barnerettigheter](#). På Idrettstinget i 2019 ble det vedtatt å legge til et nytt punkt i rettighetene (rettighet 8) som lyder som følger: «Alle barn har rett til å delta i idrett uavhengig av familiens økonomi eller engasjement. Barn har rett til å være i et inkluderende idrettsmiljø uten utstys- eller kostnadspress.»

Dermed har idretten selv et mål at **alle skal ha mulighet til å drive idrett eller andre fritidsaktiviteter**.

Svært mange barn og unge gjør også nettopp det; aktivitetstall fra idretten selv og data fra Ungdataundersøkelsene viser at **70 prosent av gutter og 69 prosent av jenter på 8. trinn er aktive i et idrettslag** (Ungdatasenteret, OsloMet, 2020). For de omtrent 30 prosentene som ikke deltar, kan det være flere ulike årsaker, hvorav økonomi kan være én av dem.

Stjørdal kommune har gjennom kommuneplanens samfunnsdel vedtatt at «I Stjørdal skal alle oppleve trivsel, trygghet, mestring og tilhørighet». Stjørdal kommune og idrettslagene i Stjørdal har iverksatt flere tiltak for å inkludere flere barn i fritidsaktiviteter:

1. Økonomisk tilrettelegging:

- Mange idrettslag har **målrettede ordninger** for barn fra familier med dårlig økonomi. Dette kan inkludere **reduserte medlemskontingenter, støtte til utstyrs kostnader, og deltakelse i arrangementer uten ekstra kostnader.**
- Samarbeid med **kommunen** og **NAV** bidrar til å finne løsninger for økonomisk vanskeligstilte familier.
- Stjørdal kommune tilbyr økonomiske tilskudd til drift og prosjekter for alle lag og foreninger i Stjørdal.
- Stjørdal kommune har innført [Kontingentkassa](#), en støtteordning som gir barn og unge fra lavinntektsfamilier muligheten til å delta i fritidsaktiviteter i Stjørdal. Denne ordningen har fungert svært godt, og det er viktig å videreføre og styrke den i årene som kommer.

2. Inkluderende aktiviteter:

- Idrettslagene legger vekt på å skape et **inkluderende miljø** der alle føler seg velkomne. Dette kan innebære **tilpassede treningsopplegg og aktiviteter for ulike aldersgrupper.**
- **Foreldreengasjement** er også viktig. Idrettslagene oppfordrer foreldre til å delta aktivt i barnas idrettsaktiviteter.
- [Vær Med:](#)

Program for folkehelsearbeid i kommunene er en nasjonal satsning som har som mål å styrke arbeidet med å fremme befolkningens helse og livskvalitet. **Barn og unge** er en prioritert målgruppe i dette programmet.

I **Værnesregionen** har kommunene **Frosta, Meråker, Selbu, Stjørdal og Tydal** gått sammen om et felles prosjekt som er en del av programmet for folkehelsearbeid. Dette prosjektet kalles [VærMed](#). Hovedmålet med VærMed er å gi **alle barn og unge** i regionen muligheten til å delta jevnlig på **minst én aktivitet de liker**. Deltakelse i lag og organisasjoner gir en følelse av tilhørighet og mestring, og dette bidrar til god **psykisk helse**.

VærMed handler også om at **barn og unge skal få medvirke og bli hørt** i saker som angår dem. Dette involverer og engasjerer dem i deres egen hverdag, og gir dem en opplevelse av kontroll over eget liv - noe som er positivt for god psykisk helse. **Deltakelse i VærMed-prosjektet** ble vedtatt av alle kommunestyrene i Værnesregionen i **2020**.

3. Informasjonskampanjer:

- Kommunen og idrettslagene jobber sammen for å spre informasjon om tilbudene og mulighetene for deltagelse. Dette kan være gjennom **skoler, lokale medier, og sosiale kanaler**.

4. Tilgjengelige anlegg:

- Kommunen investerer i **idrettsanlegg** som er tilgjengelige for alle. Dette inkluderer både **innendørs og utendørs fasiliteter**.
- **Lavterskeltilbud** gir barn og unge muligheten til å prøve ulike idretter uten store forpliktelser.
- **Åpen hall** er en uformell, sosial arena for ungdom og voksne i Stjørdal. Her kan man bli med for å være i aktivitet, bygge nettverk og vennskap.

Samtidig er det fortsatt nødvendig at idretten, kommunen og andre aktører arbeider for å **redusere kostnadsnivået** for barne- og ungdomsidretten. Målet er å hindre at økonomi blir en barriere for deltagelse. Alle tiltak som bidrar til å gjøre det enklere å drive frivillige organisasjoner i Stjørdal er positivt, og fremmer inkludering og aktivitet blant barn og unge!

3. Rammer og føringer

3.1. Internasjonale føringer

- [Global handlingsplan for fysisk aktivitet 2018-2030](#)

Verdens helseorganisasjon (WHO) har utarbeidet en **global handlingsplan for fysisk aktivitet** som fastsetter strategiske mål og politiske tiltak for å oppnå en **15% relativ reduksjon** i den globale forekomsten av fysisk inaktivitet hos voksne og ungdommer innen **2030**. Denne planen har betydning for å fremme fysisk aktivitet i lokalt og regionalt arbeid i Norge. Den er også tett knyttet til **FNs bærekrafts mål**, som ikke bare omfatter god helse, men også renere luft, økt bærekraft, god utdanning og mindre ulikhet. Økt fysisk aktivitet i befolkningen kan bidra til å oppfylle målene i andre sektorer.

I 2020 kom WHO også med nye anbefalinger for fysisk aktivitet. Disse anbefalingene tar hensyn til den økende kunnskapen om helseutfordringer knyttet til stillesittende atferd, og det er nå et sentralt tema i de nye retningslinjene.

- [FN`s bærekrafts mål](#)

FNs bærekrafts mål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030.

3.2. Nasjonale føringer

- [St.meld. nr. 26 - Den norske idrettsmodellen \(2011-2012\)](#)

I 2012 utarbeidet den norske regjeringen St.meld. nr. 26, også kjent som “Den norske idrettsmodellen”. Denne meldingen la grunnlaget for statens idrettspolitik og satte overordnede føringer for idrettssektoren. Målet var å legge til rette for at befolkningen kunne delta i idrett og fysisk aktivitet på alle nivåer

- [St.meld. nr. 18 - Friluftsliv \(2015-2016\)](#)

I 2016 presenterte regjeringen St.meld. nr. 18, som fokuserte på friluftsliv. Meldingen hadde som mål å øke deltakelsen i friluftsliv og gi flere mennesker muligheten til å oppleve naturen som en kilde til bedre helse og økt livskvalitet. Regjeringen prioriterte tiltak for å motivere og rekruttere til friluftsliv, samt forvaltning av friluftsområder. Spesielt ønsket de å fremme friluftsliv i nærmiljøet, slik at alle kunne delta, med barn og unge som prioriterte målgrupper. Meldingen inkluderte også tiltak for å ivareta friluftsområder i fjellområder med stort utbyggingspress.

- [St.meld. nr. 15 - Leve hele livet \(2017-2018\)](#)

I 2018 lanserte regjeringen St.meld. nr. 15, kjent som “Leve hele livet”. Denne kvalitetsreformen hadde som mål å forbedre eldre menneskers livskvalitet og trygghet. Reformen skulle bidra til at eldre kunne mestre livet lenger, samtidig som pårørende ikke ble utslitt og ansatte kunne bruke sin kompetanse i tjenestene. Sentralt i meldingen var å finne nye og innovative løsninger for aktivitet, fellesskap, mat, helsehjelp, sammenheng og overganger i tjenestene.

- [St.meld. nr. 19 - Folkehelsemelding \(2018-2019\)](#)

«I Folkehelsemeldinga presenterer regjeringa den samla innsatsen for å fremje betre folkehelse og god livskvalitet i befolkninga. Folkehelsearbeidet er tverrsektorielt, og noko av formålet med denne meldinga er å samle og gjere greie for arbeidet i ulike sektorar.»

- [St.meld. nr. 10 - Frivilligheita - sterk, sjølvstendig, mangfaldig \(2018-2019\)](#)

«Denne meldinga omfattar statens frivilligheitspolitikk som skal støtte opp om ei sterk, sjølvstendig og mangfaldig frivilligheit. Brei deltaking er det overordna frivilligheitspolitiske målet.»

- [Sammen om aktive liv - handlingsplan for fysisk aktivitet 2020-2029](#)

«Å være fysisk aktiv gir glede og mestring for mange, og det handler ofte om å gjøre noe sammen med andre. Fysisk aktivitet er samtidig nødvendig for å utvikle og opprettholde god helse og livskvalitet gjennom hele livet.»

- [Sterkere tilbake - En mer inkluderende idrett](#)

«Strategien tar utgangspunkt i gjeldende mål og målgrupper i idrettspolitikken. Alle som ønsker det skal ha mulighet til å delta i idrett eller drive fysisk aktivitet. Samtidig er barn og ungdom (6-19 år) og personer med funksjonsnedsettelse prioriterte målgrupper.»

- [Plan og bygningsloven](#)

«Plan- og bygningsloven er en norsk lov for forvaltning og bruk av arealer i Norge, og den viktigste loven på dette feltet. Loven er såkalt sektorovergripende.»

- [Friluftsloven](#)

Friluftsloven er en norsk lov som regulerer personers rettigheter og plikter for opphold i, og bruk av naturen i Norge. Loven inneholder de viktigste reglene om **allmannsretten**, som består av **ferdselsretten**, **oppholdsretten** og **høstingsretten**. Denne loven omhandler retten til å ferdes fritt i naturen og, innenfor visse grenser, å benytte seg av naturens ressurser.

Friluftslovens viktigste funksjon er å sikre retten til opphold og ferdsel i naturen uavhengig av hvem som eier arealet. Loven diskriminerer ingen, slik at både norske borgere og utenlandske turister har de samme rettighetene etter loven. Før lovens ikrafttredelse i 1957 var det en lang tradisjon for allmennhetens bruk av naturen i Norge. Loven ble blant annet til for å lovfeste den langvarige tradisjonen for folks bruk av norsk natur. Bakgrunnen for loven er å verne naturen slik at allmenheten kan benytte seg av friluftsliv og andre miljøvennlige fritidsaktiviteter.

- [Kultur- og likestillingsdepartementet - Kommunal planlegging for idrett og fysisk aktivitet \(2014\)](#)

«Veilederen skal være et praktisk oppslagsverk og et hjelpemiddel for utarbeidelse av planer og saksbehandling innenfor feltet idrett og fysisk aktivitet.»

- [Kulturdepartementet - Gjeldende bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet](#)

Bestemmelsene om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet er hjemlet i lov om pengespill mv. og forskriften fastsetter rammene for fordelingen av andelen av Norsk Tippings overskudd til idrettsformål.

- [Klima- og miljødepartementet - Handlingsplan for friluftsliv \(2018\)](#)

Regjeringen ønsker å bidra til at enda flere utøver friluftsliv, og får oppleve friluftsliv som en kilde til bedre helse og høyere livskvalitet. Denne handlingsplanen skal bidra til dette. Handlingsplanen er en oppfølging av Meld. St. 18 (2015-2016) «Friluftsliv - Natur som kilde til helse og livskvalitet»

3.3. Regionale føringer

- [Trøndelagsplanen 2019-2030](#)

«Planen definerer regionens felles overordnede mål fram mot 2030 og ble vedtatt av fylkestinget i desember 2018. Trøndelagsplanen skal være førende for alle andre planer og strategier i Trøndelag.»

- [Balansekunst, kulturstrategi for Trøndelag 2019-2022](#)

«Strategien bygger på Trøndelagsplanens mål og delmål. I arbeidet med strategien er også Kulturdepartementets meldinger og utredninger reflektert og lagt til grunn. Strategien omfatter kunst og kultur, idrett, friluftsliv, frivillighet, kulturarv og kulturnæring»

- [Langtidsplan 2020-2024 Trønderidretten Vil](#)

3.4. Kommunale føringer - forholdet til andre kommunale planer

- [Kommuneplanens samfunnsdel 2020-2032](#)

Kommuneplanens samfunnsdel er kommunens overordnede styringsdokument. Dokumentet skal ta stilling til kommunesamfunnets langsiktige utfordringer og overordnede målsettinger for samfunnsutviklingen (mål og strategier), samt gi føringer for arbeidet innenfor de forskjellige kommuneområdene.

- [Kommuneplanens arealdel](#)

Kommuneplanens arealdel er kommunens overordnede styringsverktøy i alle saker om arealbruk innenfor kommunegrensene. Den juridisk bindende delen av arealdelen består av et plankart som viser hvilken arealbruk som tillates hvor, og bestemmelser og retningslinjer, som beskriver hvilke hensyn som må tas i de ulike områdene. Planbeskrivelsen gir en utfyllende beskrivelse av intensjonene bak planen.

- [Kommunal planstrategi 2019-2023](#)

Planstrategien er et verktøy for prioritering av kommunens planarbeid. Kommunal planstrategi er ikke en plan, men en prioritering av hvilke store planoppgaver kommunen skal jobbe med de neste fire årene.

- [Kommunedelplan for naturmangfold 2022-2033](#)

- [Oversikt over folkehelsen og påvirkningsfaktorer i Stjørdal 2020-2023](#)

Oversikt over folkehelsen og påvirkningsfaktorer, inkludert de politisk vedtatte satsningsområdene for folkehelse i Stjørdal skal legges til grunn for alt annet planverk i Stjørdal kommune.

- [Budsjett og økonomiplan](#)

4. Temaområder - begrepsavklaringer

I **kommunedelplanen** benyttes en rekke ord og begreper innenfor fagfeltene. Det er derfor nødvendig med en **begrepsavklaring**.

En **kommunedelplan** er en viktig del av planleggingsprosessen i kommunene. Her er noen nøkkelbegreper som kan hjelpe med å forstå hva en kommunedelplan innebærer:

1. **Kommunedelplan:** Dette er en overordnet plan som beskriver mål, strategier og tiltak for utviklingen av en kommune. Den kan omfatte ulike temaer som arealbruk, transport, miljø, kultur, og sosiale forhold.
2. **Samfunnsdel:** Dette er den første delen av en kommuneplan. Den tar for seg overordnede mål og visjoner for kommunen. Samfunnsdelen gir retning for utviklingen av kommunen på lang sikt.
3. **Arealdel:** Dette er den andre delen av en kommuneplan. Arealdelen handler om hvordan arealene i kommunen skal brukes. Den beskriver blant annet hvor det kan bygges boliger, næringsbygg, og grøntområder.
4. **Reguleringsplan:** Dette er en mer detaljert plan som angir hvordan et bestemt område skal utvikles. Reguleringsplanen gir konkrete bestemmelser for blant annet byggehøyder, veier, og grøntområder.
5. **Høringsperiode:** Dette er den tiden hvor innbyggere, organisasjoner, og andre interesserte kan gi innspill til kommuneplanen. Det er viktig å delta i høringsprosessen for å påvirke planleggingen.

Organisert idrett er fysisk aktivitet som drives gjennom for eksempel et **idrettslag**. Formålet med organisert idrett kan variere, men det har vanligvis to hovedmål:

1. **Helsefremmende aspekt:** Organisert idrett bidrar til å forbedre utøverens **fysiske og psykiske helse** gjennom **mosjon** og **rekreasjon**. Deltakelse i idrettslag gir muligheten til å trene jevnlig, opprettholde god helse, og forebygge sykdommer.
2. **Konkurranselaspekt:** Organisert idrett gir også muligheten til å oppnå **best mulige resultater** i øvelser med **fast struktur og regelverk**. Dette kan inkludere konkurranser, turneringer, og andre arrangementer der utøvere må følge spesifikke regler og standarder.

Det er viktig å merke seg at organisert idrett kan ha ulike former og målsettinger avhengig av idrettslaget, idrettsgrenen, og individuelle preferanser. Uansett formål gir deltakelse i organisert idrett en flott mulighet til å engasjere seg i fysisk aktivitet og samtidig være en del av et fellesskap.

Egenorganisert idrett er aktivitet som initieres på utsiden av en organisasjon. Utøveren velger selv å ta regien og dermed kontrollen over sin egen aktivitet. Begrepet favner om all idrett og fysisk aktivitet som gjøres på egen hånd utenfor organiserte rammer. Dette inkluderer alt fra generelt friluftsliv, trening på kommersielle treningssentre, fotball på kunstgressbanen utenom treningstid, skateboard på egenbygd rampe, ski, løping, sykling eller mer utradisjonelle aktiviteter som tricking, kiting, crossfit, parkour eller yoga.

Lek er aktivitet uten annet formål enn leken i seg selv. Lek kan utføres alene eller sammen med andre og spiller en viktig rolle i læring og utvikling.

Friluftsliv er ikke-motorisert ferdsel, opphold og aktiviteter utendørs, med rekreasjon som formål.

Fysisk aktivitet er all kroppslig bevegelse som er utført av skjelettmuskulatur, og som resulterer i en vesentlig økning i energiforbruket

Anleggsdekning er et begrep for å beskrive forholdet mellom anleggstetthet (antall anlegg/baner) og antall innbyggere.

Idrettsråd er et organisasjonsledd i Norges idrettsforbund, og skal være et felles- og koordineringsorgan inn mot kommunen. Alle kommuner som har tre eller flere idrettslag skal ha et idrettsråd. Idrettsrådet skal arbeide for best mulig forhold for idretten i kommunen, og skal være en arena for samarbeid mellom idrettslagene, mellom lagene og kommunale myndigheter og mellom lagene og idrettskretsen.

Figur 4 Stjørdalshallen

Interkommunale anlegg er større, kostnadskrevenende anlegg der det er inngått bindende skriftlig avtale mellom to eller flere kommune om investering og drift. Hver kommune må delta med minimum 5% av anleggets godkjente kostnad i investeringstilskudd, og bidra med minimum 5% av anleggets faktiske årlige driftskostnader i 20 år.

Nærmiljøanlegg er et anlegg eller område for egenorganisert fysisk aktivitet, som ligger i tilknytning til bo- og/eller oppholdsområder. Med nærmiljøanlegg menes kun utendørsanlegg. Målgruppen er fra 6 år og oppover. Stjørdal kommune definerer nærmiljøanlegg på samme måte som Kultur- og likestillingsdepartementet gjør i bestemmelser for spillemidler.

Lekeapparater er i motsetning til nærmiljøanlegg, for barn fra 0-6 år. Det er typisk sklie, huske, sandkasse og større lekeinstallasjoner. Disse er som hovedregel ikke berettiget til å søke spillemidler.

Ordinære anlegg er anlegg for organisert og egenorganisert idrett og fysisk aktivitet. Anleggs kategorien omhandler både innendørs- og utendørsanlegg.

Spillemidler er tilskudd til anlegg for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv, og er en viktig delfinansieringskilde i investeringsprosjekter. Det kan søkes om tilskudd til ordinære anlegg, nærmiljøanlegg og friluftsanlegg. Tilskuddsordningen har en årlig søknadsrunde, og Kommunestyret i Stjørdal behandler prioriteringsrekkefølgen for søknader fra Stjørdal i desember hvert år.

Statlig sikra friluftsområder kan betraktes som friluftslivets verneområder, og er områder som skal ivaretas og tilrettelegges for frilftsaktiviteter for dagens og fremtidens generasjoner. De statlig sikra friluftsområdene anses som kommunens aller viktigste områder for opphold og utøvelse av friluftsliv.

5. Temaområder - anleggsdekning og behovsanalyse

I dette kapittelet presenteres status, kartlegging av anleggsdekning og behovsanalyse for Stjørdal innenfor temaområdene idrett og fysisk aktivitet herunder friluftsliv. Oversikten over anlegg i Stjørdal er basert på opplysninger fra www.anleggsregisteret.no.

5.1. Anleggsdekning og behovsanalyse

5.1.1. Idrett

Gjennom deltakelse i organisert idrett kan innbyggerne oppleve **tilhørighet og samhold**, og det er en arena for **integrering og opplevelser**. Deltakelse i organisert idrett i barne- og ungdomsalder legger også grunnlaget for å ha en **aktiv livsstil resten av livet**.

I Stjørdal kommune har det vært en målrettet satsing på **utbygging av anlegg for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv** i forrige planperiode. Dette har resultert i realiseringen av flere store idrettsbygg og idrettsarenaer.

Per oktober 2023 er hele **80 idrettslag** registrert i frivillighetsregisteret i Stjørdal, i tillegg til **93 aktiviteter** på varmed.no. Dette brede spekteret av idrettstilbud viser at det er et **mangfoldig og omfattende idrettsmiljø** i kommunen.

Fotball er den mest populære aktiviteten blant de som er aktive i idrettslagene i Stjørdal. Flere idrettslag tilbyr også en rekke andre aktiviteter, men det er også mange som fokuserer på en spesifikk idrett. For eksempel er **skyttersporten** i Stjørdal svært utbredt og engasjerer mange deltakere.

Dette engasjementet i idrettslagene bidrar ikke bare til fysisk aktivitet, men også til **sosialt fellesskap, trivsel, og livslang idrettsglede**.

Stjørdal idrettsråd fordelte tilskuddsmidler til **47 idrettslag** i Stjørdal kommune i 2022. Disse klubbene rapporterte følgende aktivitetstall for barne- og ungdomsgruppen:

- **6-12 år: 2417 deltakere**
- **13-19 år: 1798 deltakere**

Det er viktig å merke seg at idretten teller **medlemskap**, noe som betyr at mange kan være medlemmer i flere idrettslag og dermed telle flere ganger.

IDRETT			
Fotball	Langrenn	Håndball	Orientering
Tae-kwon-do	EL-innebandy	Basketball	Volleyball
Alpint	E-sport (ikke medlem av NIF)	Friidrett	Ski-Hopp
Seiling	Golf	Disc-golf	Radiostyrt bil (Drifting)
Turn	Klatring	Pistolskyting	Innebandy
Padel	Sykkel	Paintball	Skiskyting
Bordtennis	Hang- og paragliding	Kickboxing	Paraidrett
Skateboard	Dans	Drill	

Som tabellen viser, kan man delta i over **30 idretter** i Stjørdal, og de aller fleste har gode arenaer å tilby sine medlemmer. I løpet av planprosessen har det kommet innspill på at det blant annet er behov for følgende fasiliteter:

1. **Stor turnhall**
2. **Fotballhall**
3. **Innendørs skytehall for rifleskyting**
4. **Sykkelvei**
5. **18-hulls disc-golf bane**
6. **Utbedring av innendørs klatretilbud i kommunen**
7. **Bedre treningsarena for kampsport**
8. **Ishall**

5.1.2. Idrettsbygg

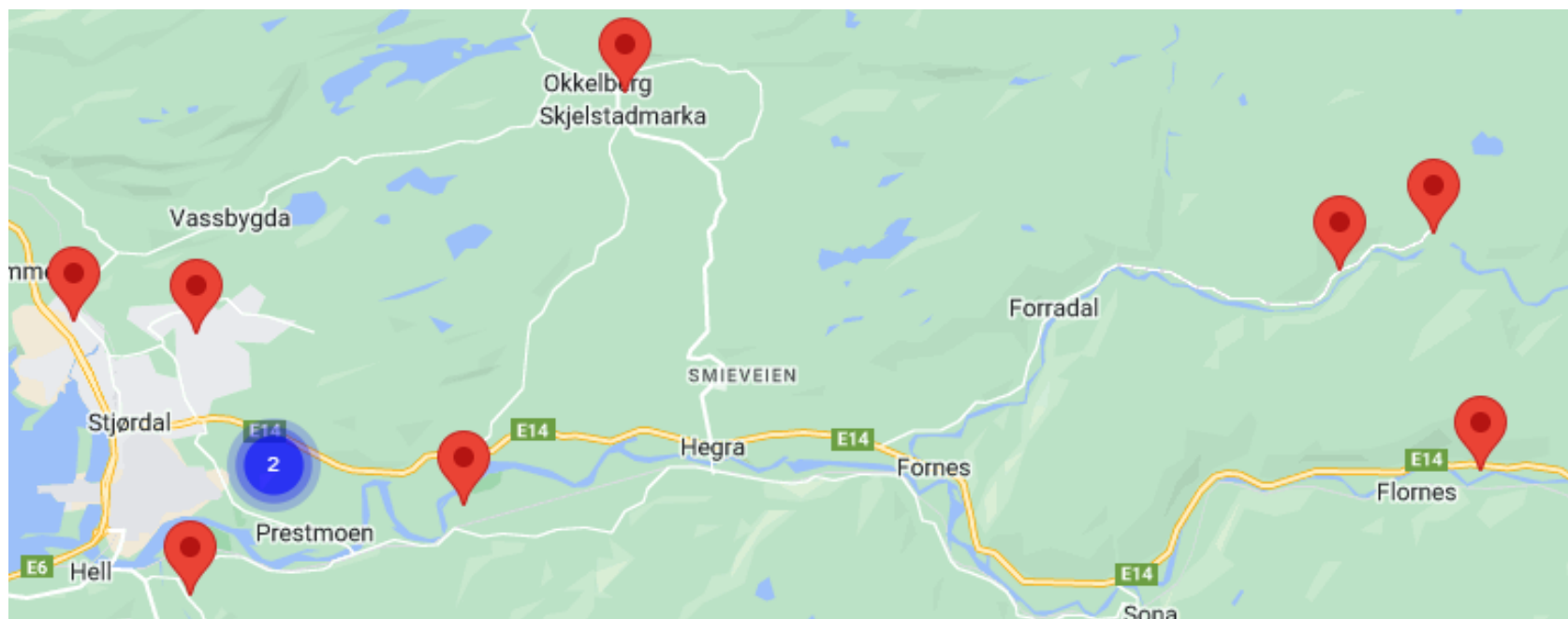
Med idrettsbygg mener vi anlegg for innendørsaktivitet i ulike typer haller, saler, fleksible rom og bad, samt spesialanlegg for ulike idretter som for eksempel friidrett, skyting, klatring og turn.

5.1.2.1. Fleraktivitetssaler (gymsaler)

Stjørdal kommune har flere fleraktivitetssaler som hovedsakelig befinner seg i skolebygningene våre. Disse blir i stor grad brukt av skolene til kroppsøvningsfaget og arrangementer i skolens regi. Mange av disse salene står ledige på kveldstid, og det er viktig å starte en prosess for å vurdere om de kan utnyttes bedre i denne perioden.

Her er en oversikt over fleraktivitetssalene i Stjørdal:

ANLEGG	EIER/DRIFTER	AKTIVITET	KOMMENTAR
Hegra barneskole	Stjørdal kommune	Fleraktivitetssal	Benyttes både dag og kveld
Skjelstadmark oppvekstsenter	Stjørdal kommune	Fleraktivitetssal	Benyttes både dag og kveld
Kvislabakken skole	Stjørdal kommune	Fleraktivitetssal	Litt utfordringer med kveldsbruk
Haraldreina skole	Stjørdal kommune	Fleraktivitetssal	Litt utfordringer med kveldsbruk
Lånke skole	Stjørdal kommune	Fleraktivitetssal	Benyttes både dag og kveld
Fossli skole	Stjørdal kommune	Fleraktivitetssal	Litt utfordringer med kveldsbruk
Forradal skole	Stjørdal kommune	Fleraktivitetssal	Benyttes både dag og kveld

Figur 5 Fleraktivitetssaler Stjørdal

Behovsanalyse fleraktivitetssal:

Stjørdal kommune eier og drifter flere **fleraktivitetssaler** og **gymsaler** i kommunen. Disse fasilitetene blir flittig brukt av **elever i skolene** på dagtid og av **lag og foreninger** på ettermiddag og kveldstid.

Det er imidlertid ikke alle hallene som åpnes for bruk av lag og foreninger, hovedsakelig på grunn av deres plassering i skolenes bygningsstruktur. Dette har medført utfordringer med å holde hallene åpne på kveldstid. Det vurderes at det er god anleggsdekning på fleraktivitetssaler i Stjørdal, men det er stor etterspørsel på hallflater i Stjørdal så det hadde vært hensiktsmessig å se nærmere på hvordan man kunne ha utnyttet fleraktivitetssalene bedre på kveldstid.

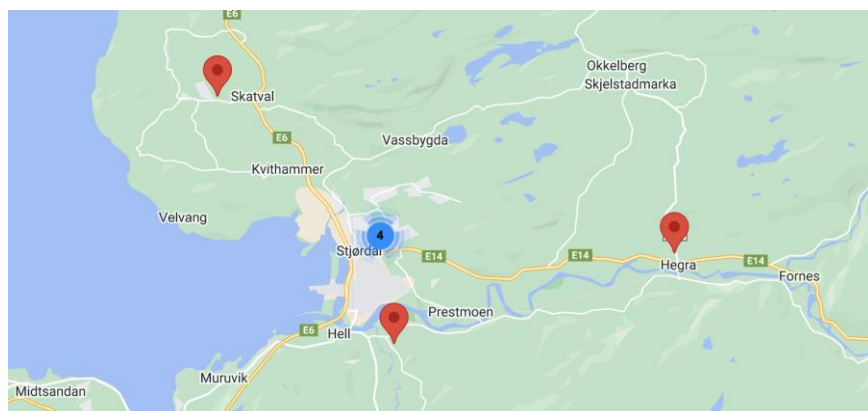
5.1.2.2. Fleridrettshall

De viktigste brukerne av innendørsflater i Stjørdal er **håndball, basketball og turn**. **Dans** praktiseres i egne danselokaler i **Kimen kulturhus**. **Klatring** har sin plass i en egen klatrehall i **Stjørdalshallen**, samt i privat regi på **Grip klatresenter**.

Idrettshallene i Stjørdal er **samløkalisert med skoler**, blant annet for å imøtekomme kravene knyttet til **kroppsøvingsfaget**. Selv om tilbudet på idrettshaller er godt, har **Stjørdal idrettsråd** anbefalt å se nærmere på **utnyttelsen av idrettshallene**. Det er ofte **kamp om de mest populære tidspunktene** i hallene, mens det er **mer tilgjengelig tid på de mindre populære tidspunktene**. For å bedre utnyttelsen av halltilbudet, etterlyses et **tettere samarbeid mellom idrettene**.

Det er følgende fleridrettshaller i Stjørdal:

ANLEGG	EIER/DRIFTER	AKTIVITET	KOMMENTAR
Hegra idrettshall	Stjørdal kommune	Fleridrettshall	1 håndballflate
Stjørdalshallen	Stjørdal kommune	Fleridrettshall	Stor flerbrukshall med 3 håndballflater.
Skatval idrettshall	Stjørdal kommune	Fleridrettshall	1 håndballflate
Fosslia fjellhall	Stjørdal kommune	Fleridrettshall	1 håndballflate
Lånkehallen	Lånkehallen SA	Fleridrettshall	1 håndballflate

Figur 6 Fleridrettshaller Stjørdal

Behovsanalyse fleridrettshall:

Stjørdal kommune eier og administrerer **fire fleridrettshaller** i Stjørdal.

Lånkehallen er en privat oppført, eid og driftet hall i bydelen Lånke. Driften av Lånkehallen støttes med tilskudd fra Stjørdal kommune.

Årlig mottar kommunen tilbakemeldinger om at ikke alle får tildelt ønskelige tidspunkter for trening og kamper i fleridrettshallene. **Stjørdal kommune** har ansvaret for å fordele hall timer i samarbeid med **Stjørdal idrettsråd**.

For tiden gjennomfører kommunen, i samarbeid med Stjørdal idrettsråd, en kartlegging av dekningsgraden og bruken av timer i hallene. Den foreløpige vurderingen er at dekningen av fleridrettshaller i Stjørdal er god, men det er nødvendig å se nærmere på bruksgraden av timene. Dette krever dialog mellom kommunen og idrettsmiljøet, samt internt i idrettsmiljøet for å optimalisere utnyttelsen av hall timene.

5.1.2.3. Andre halltyper - spesialhaller

For å **øke mangfoldet av aktivitetstilbud** i Stjørdal kommune, er det behov for **innendørsanlegg med eksklusive arenakrav** (spesialhaller). Eksempler på slike innendørsanlegg kan være:

1. **Ishall:** Et anlegg for ishockey, kunstløp eller skøyter.
2. **Turnhall:** Et spesialisert område for turnaktiviteter.
3. **Sykkelvei:** En bane for sykkelritt og trening.
4. **Fotballhall:** En innendørs arena for fotballtrening og kamper.
5. **Fleraktivitetshall:** En allsidig hall som kan brukes til ulike idretter og aktiviteter.
6. **Friidrettshall:** Et anlegg for løping, hopp og kastøvelser.

I Stjørdal er det få slike spesialhaller.

I planprosessen er det meldt inn behov for flere **innendørshaller med eksklusive arenakrav** i Stjørdal.

1. **Turnhall:** Etterspørselen etter en dedikert turnhall har vært til stede i flere år.
2. **Innendørs sykkelvei:**
3. **Ishall:**

4. **Svømmehall:** Dagens svømmehaller dekker ikke behovet i Stjørdal er gamle og har vært preget av nedetid.
5. **Fotballhall:** Mindre fotballhall for barn og unge
6. **Fleraktivitetshall for e-sport:** Dette omfatter ulike former for e-sport, som data, golfsimulator, ro-simulator og sykkel simulator. Mange barn og unge har stor interesse for Gaming og e-sport.

Turnhall:

Stjørdals-Blink turn har i mange år hatt behov for en større turnhall for å kunne ta imot alle som ønsker å drive med turnaktivitet. En plathall er oppført for **Stjørdals-Blink turn** på **Øverlands Minde**. Denne hallen dekker delvis behovet for turnavdelingen, men den er midlertidig og er satt opp i påvente av byggingen av en **ny og større turnhall**. Stjørdals-Blink turn og Stjørdal kommune har hatt en prosess for å finne areal for en slik hall, men størrelse på hall og arealknapphet i sentrum av Stjørdal har gjort dette vanskelig.

Det vurderes som viktig å få på plass en permanent løsning som dekker turnaktivitetens behov. Det må, som i likhet med alle behov for spesialhaller, undersøkes om en turnhall kan bygges for å romme andre idretter og aktiviteter. Sambruk og flerbruk er en viktig faktor i planperioden. Det er knapphet på arealer, spesielt i sentrum og på denne måten kan man lettere finne areal til de behovene som oppstår. Med godt samarbeid mellom flere idretter kan bli lettere å både finansiere og drifte prosjektene, noe som igjen vil ha positiv betydning på foreldre og foresattes utgifter knyttet til aktivitetene. Det vurderes som utfordrende å få bygd en turnhall/basishall som et interkommunalt anlegg, men det bør være en del av en utredning.

Innendørs sykkelvelodrom:

Stjørdals-Blink sykkel har en utendørs sykkelvelodrom på Prestmoen. Sykkelgruppa er en av de største og beste i landet, og har arrangert mange store konkurranser på Stjørdal. Dagens sykkelvelodrom er gammel og det har vært et ønske om å bygge en innendørs sykkelvelodrom for å sikre gode trenings- og konkurransefasiliteter for klubben.

Innendørs sykkelvelodrom er et stort og komplisert bygg, og det har så langt ikke vært mulig å finne areal og finansiering for et slikt prosjekt.

Ishall:

Stjørdal kommune tilrettelegger så godt som mulig for utendørs isflater. Isflatene er veldig populære, og aktiviteten er stor når vintrene tillater det. Det er dessverre utfordrende for en kommune å kunne tilby gode utendørs isflater sånn som dagen klima har blitt.

En innendørs ishall blir ofte nevnt som et ønske blant innbyggerne i Stjørdal. En ishall fylles av en rekke aktiviteter og idrettsgrener. Kunstløp, rinkbandy, parahockey, kjelkehockey, curling og ishockey. Barnehager og skoler kan benytte ishaller til både lek og populære gymtimer. Åpen hall for publikum gir skøyteglede for både barn, unge og voksne. Norges idrettsforbund hevder at ishockey er den beste sporten man kan drive med for å utvikle motorikken. Det er bra for alle andre idretter.

Ishaller er dyre å bygge og drifte, og for å få realisert en ishall kan det være avgjørende med samarbeid mellom flere idretter og kommuner. Gjennom bygging av interkommunale anlegg vil to eller flere kommuner kunne dele på investerings- og driftskostnader.

Svømmeanlegg:

Det er **avgjørende for alle aldersgrupper** å ha tilgang til svømmeanlegg for **svømmeopplæring, rekreasjon, lek og svømmetrening**. I Stjørdal kommune finnes det **allerede et stort svømmeanlegg i sentrum** (25 meter), samt et mindre svømmebasseng i **Hegra**. Disse anleggene har hovedsakelig blitt brukt for å møte **skolenes behov for svømmeundervisning**. Nylig har **Stjørdal svømmehall** gjennomgått en **renovering** for å bedre imøtekomme disse behovene.

Likevel har det vært **ønsker om forbedringer**. Mange barn og unge gir uttrykk for at de **savner et bedre badetilbud**. Det har også vært **behov for økt bassengtid og større bassengflate** gjennom flere år. For å møte disse utfordringene, har det blitt foreslått å etablere et **folkebad med varmebasseng**. Dette ville være gunstig både for **behandling og rekreasjon**.

Et nytt svømmeanlegg ville ikke bare **sikre kapasitet for skolenes svømmeopplæring**, men også bidra til å **reducere nedetid i de eksisterende anleggene**. Dette ville være positivt for **svømmeidretten** i kommunen.

Det er viktig å se behovet for et folkebad i et **regionalt perspektiv** og vurdere **interkommunalt samarbeid**. Bygging og drift av slike anlegg kan være kostbart, og derfor kan samarbeid med andre kommuner være nødvendig for å realisere et slikt prosjekt.

Fotballhall:

Fotball har blitt en helårsidrett og på Stjørdal er det utfordrende å finne gode treningstilbud for barn og unge på vinteren. Det er bare tre av kunstgressbanene i Stjørdal som brøytes på vinteren, og den kommunale banen på Øverlands Minde har undervarme. I Malvik er det en 11'er-hall for fotball, og i Meråker og Selbu er det 9'er haller. Disse benyttes i noe grad av våre idrettslag. Kostnader og tidsbruk på transport er noen grunner til at disse ikke blir benyttet i så stor grad. Brøyting av kunstgressbaner er kostbart både i form av innkjøp av egnet utstyr og slitasje på banene. Det er derfor meldt et behov for innendørs haller i Stjørdal.

Det vurderes at det er behov for innendørs fotballhall(er) i Stjørdal, men hallene er arealkrevende og kostnadskrevende både i form av investeringer og drift. Det bør igangsettes et samarbeid mellom idrettslag, og mellom idrettslag og kommune for å avdekke konkrete behov og muligheter for å realisere innendørs fotballhall uten at det skal medføre betydelig økning i treningsavgift for barn og unge.

Fleraktivitetshall for ulike e-sport aktiviteter:

Det er mange barn og unge som finner interesse i Gaming og e-sport. I dag eksisterer det et privat tilbud i Stjørdal, men lokasjonen begrenser hvor mange som kan delta.

Planprosessen har tydeliggjort at Stjørdal bør forberede seg på en økning i antallet eldre i kommunen. Mange eldre har tidligere vært aktive innenfor idretter som de nå ikke kan utøve utendørs av helsemessige årsaker. Det er også ønskelig med bedre tilrettelegging for mennesker med nedsatt funksjonsevne i fremtidige idrettsbygg.

De siste års teknologiske utvikling gjør det mulig å tilby trygge treningsmuligheter, for eksempel ved bruk av innendørs simulatorer. Dette kunne være et verdifullt tilbud for både unge og eldre. Det vurderes at det kunne ha vært behov for et fleraktivitetshus der barn, unge, eldre og mennesker med nedsatt funksjonsevne kan trene sammen. Et slikt hus ville være en positiv inkluderingsarena for alle disse gruppene.

Konklusjon spesialhaller:

Spesialhaller er ofte store og kostbare anlegg å bygge og drifte. For å realisere slike anlegg i Stjørdal, kan samarbeid med andre kommuner være avgjørende. Dette kan skje gjennom å lage avtaler med våre nabokommuner for å bygge såkalte «interkommunale anlegg». Disse anleggene får en betydelig større andel av spillemidlene, og krever at kommunene bidrar både i investering og drift.

Det er også viktig å vurdere muligheten for å samlokalisere ulike idretter i hallene for å optimalisere utnyttelsen av disse anleggene. Et eksempel på dette kan være at i stedet for å bygge en ren turnhall, så kunne flere basisidretter ha hatt tilhold i samme hall slik som klatring og kampsport.

5.1.3. Utendørs idrettsanlegg

Stjørdal kommune har **mange store utendørsflater** som benyttes til idrett, inkludert fotball og ulike skiaktiviteter. Disse anleggene brukes både til organisert og egenorganisert idrett og fysisk aktivitet. Noen av anleggene er eid av Stjørdal kommune, mens de fleste er realisert og driftet av lokale lag og foreninger. Det vurderes at kommunen har god dekning på utendørs idrettsanlegg, men at flere har behov for rehabilitering i årene som kommer.

Det er viktig å merke seg at utendørsflater til idrettsformål er **arealkrevende**, og det kreves **god planlegging** for å sette av tilstrekkelig areal til dette formålet. Dette legger føringer på mengde og type anlegg i kommunen.

5.1.4. Fotballanlegg

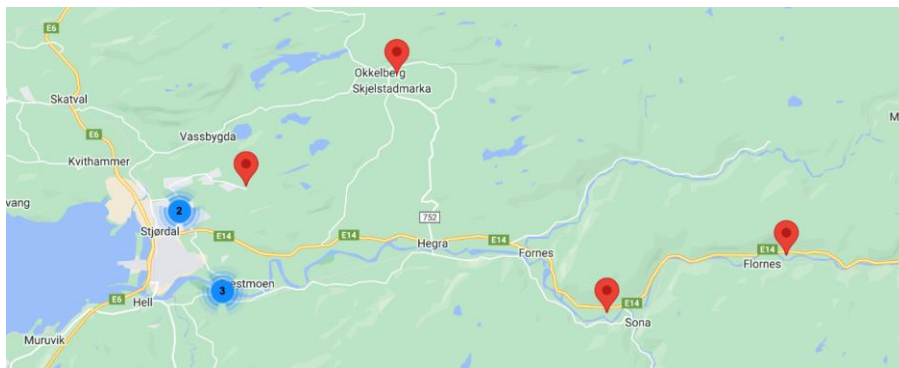
Fotball er den idretten med **høyest antall aktive utøvere** i Stjørdal. Per 2023 finnes det **6 gressbaner** og **10 kunstgressbaner** i Stjørdal. To av kunstgressbanene har **undervarme**, men det er bare en som har **helårsdrift**. Den ene banen er eid av **Stjørdal kommune**, mens den andre er eid av et idrettslag.

Følgende utendørs fotballanlegg (ordinære og nærmiljøanlegg) finnes i Stjørdal:

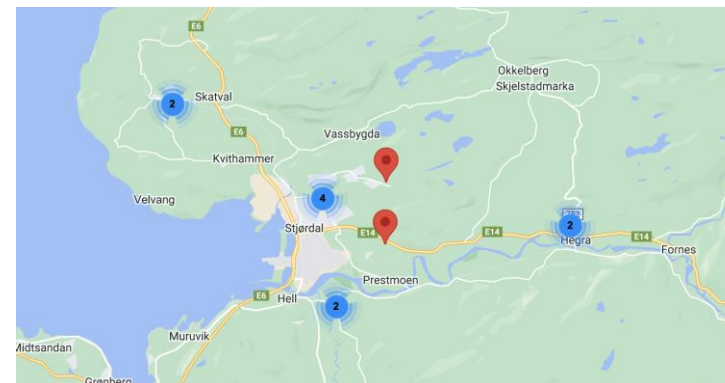
Gressbaner	Eier/drifter	Byggeår/rehabilitert	Størrelse	Kommentar
Vårtun stadion	Skjelstadmark IL	1959/2017	11-er bane	Ikke godkjent for 11-er kamper. Brukes til trening og kamper for barn og unge.

Øverlands Minde hovedbane	Stjørdal kommune	1962	11-er bane	Foreløpig forbeholdt friidrett
Midtkiløra stadion	Idrettslaget Dalebrand	1971	11-er bane	
Remyra stadion	Remyra IL	1983	11-er bane	
Flormøra stadion	Flora IL	1979	11- er bane	
Kunstgressbaner	Eier/drifter	Byggeår/rehabilitert	Størrelse	Kommentar
Tangmoen kunstgressbane	Tangmoen IL	2006/2017	11-er bane	
Sandskogan stadion	Stjørdals-Blink fotball	2020	11-er bane	Godkjent for toppfotball
Øverlands Minde kunstgressbane	Stjørdal kommune	2001/2017	11-er bane	
Remyra stadion	Remyra IL	2009	11-er bane	
Lånke stadion kunstgress1	Lånke IL	2009/2020	11-er bane	
Lånke stadion kunstgress2	Lånke IL	2020	11-er bane	
Framnes kunstgress	IL Fram	2006	11-er bane	Rehabiliteres 2024
Nybrott kunstgress	IL Nybrott	2011	9-er bane	Rehabiliteres 2024
Hegra stadion kunstgress	Hegra IL	2015	11-er bane	
Hegra kunstgress	Hegra IL	2018	11-er bane	Kun treningsbane

Figur 7 Gressbaner Stjørdal

Figur 8 Kunstgressbaner Stjørdal

Behovsanalyse fotballanlegg:

To kunstgressbaner i Stjørdal er enten nylig etablert eller rehabilitert, mens de aller fleste har behov for rehabilitering innen få år. På grunn av endringer i regler for kunstgressbaner med syntetisk innfyll kan dette bli krevende både for kommunen og våre lag og foreninger. IL Fram er i gang med å skifte ut gammelt kunstgress og har valgt en miljøgodkjent bane. Det blir viktig å samarbeide med idrettslaget, og se på erfaringer på denne banen når den er i full drift.

Den foreløpige vurderingen er at dekningsgraden av fotballanlegg i Stjørdal er god, men det kunne ha vært hensiktsmessig å se nærmere på bruksgraden av timene for å se om flere kunne ha benyttet seg av anleggene spesielt på vinteren. Det bør også vurderes om støtteordninger for drift av kunstgressbaner kunne ha vært en løsning for å holde flere baner åpne på vinteren.

5.1.4.1. Kunstgressbaner - miljø

Alle kunstgressbanene i Stjørdal er enten bygd med **gummigranulat** eller har innslag av **syntetisk innfyll**. Kunstgressbaner med syntetisk innfyll har fått økende oppmerksomhet på grunn av **negativ miljøpåvirkning** og **svinn** i form av **mikroplast** fra baner til omgivelsene, i tillegg til **høyt vedlikeholdsbehov**.

Rundt **30%** av det norske mikroplastutslippet antas å komme fra kunstgressbaner. Mesteparten av denne mikroplasten vil til slutt havne i havet og synke til bunns. Disse partiklene fungerer ofte som bærere av **tungt nedbrytbare organiske miljøgifter**, enten tilsatt plasten eller festet til plastpartiklene. Dette kan føre til at miljøgiftene akkumuleres i næringskjeden, der små dyr i havet spiser dem, og deretter blir spist av større dyr. Slik havner også plasten på vår middagstallerken. **Plastforurensning** utgjør derfor en trussel mot **dyreliv, økosystemer, menneskers livskvalitet og helse**, samt medfører **stor økonomisk skade**.

Selv om alle banene i Stjørdal kommune er bygd etter flere spesifikke krav om oppsamling av gummigranulat, anslås det at våre baner har **svinn av gummigranulat**.

I **2023** gikk **EU-kommisjonen** ut med at de går inn for at [gummigranulat i kunstgressbaner skal forbys](#). Dette forbudet mot gummigranulat i kunstgressbaner stiller flere idrettslag i Stjørdal overfor en krevende rehabiliteringsprosess, der nytt miljøvennlig kunstgress må vurderes. Foreløpig finnes det ikke mange gode alternativer til gummigranulat, men et nylig avsluttet kunstgressprosjekt har kommet med noen interessante resultater.

Kunstgress 2021 (KG2021)

Prosjektet [“Kunstgress 2021 \(KG 2021\)”](#) har konkludert med at det er fullt mulig å bygge mer **bærekraftige og miljøvennlige kunstgressbaner** for helårsbruk. Dette prosjektet ble etablert for å undersøke om det er mulig å utvikle kunstgress uten bruk av **syntetisk innfyll**. Samarbeidet involverte fylkeskommunene i **Trøndelag, Viken, og Vestland**, samt **Senter for idrettsanlegg og teknologi ved NTNU (SIAT)**, **Kultur- og likestillingsdepartementet**, og **Norges fotballforbund**.

I løpet av prosjektet ble det satt i gang flere **pilotprosjekter**. Hovedmålene for disse pilotbanene var:

1. Redusere spredning av mikroplast fra kunstgressbaner med over **80%**.
2. Redusere mengden syntetiske materialer med mer enn **85%**.
3. Redusere forurensning fra tungmetaller med over **90%**.
4. Oppnå en gjenvinningsgrad på minst **60%**.
5. Forbedre levetiden til kunstgressbanene.

I dag finnes flere ulike **organiske ifyll-varianter**, inkludert granulat laget av **kork, kokosnøtteskall eller -fiber, tre fiber, knuste olivenkjerne**, og **blandingsprodukter av ulike organiske materialer**.

Prosjektet **KG 2021** har gjennomført undersøkelser på **seks ulike pilotbaner** i Trøndelag og på Østlandet. Formålet var å utforske ulike **materialkombinasjoner, vedlikehold, og brukeropplevelse**.

I Trøndelag deltok **Egge IL** og **Flatås IL** i prosjektet. Banen på **Flatåsen** har en **tykk dempematte** og et **tett kunstgress med organisk innfyll av sand og knust olivenstein**. På den andre siden har banen på **Egge** et **miljøvennlig og enda tettere kunstgress**, helt uten innfyll, og med en **tynn dempematte**.

Resultatene og tilbakemeldingene fra brukerne for begge banene er positive, både når det gjelder **miljø, bruk, drift, og vedlikehold**. Levetiden til de nye kunstgressbanene forventes også å være høyere enn for baner med gummigranulat. Dette skyldes at pilotbanene har kunstgress av høy kvalitet, og kravene til drift og vedlikehold ser ut til å være lavere enn for tradisjonelle baner med kunstig innfyll. **Børsting og slådding av baner** er en vesentlig faktor for slitasje av kunstgresset.

Prosjektet demonstrerer at det er fullt mulig å bygge gode kunstgressflater for **helårsdrift**, som er egnet både for **breddeidrett, skole, og fritidsbruk**. Alle pilotbanene i prosjektet imøtekommer norske miljøkrav til kunstgressflater, inkludert vedtatt ny lovgivning fra EU.

Spillemiddelordningen har tatt et viktig steg mot **miljøvennlige kunstgressbaner**. I **2020** vedtok fylkestinget nye retningslinjer som prioriterer bærekraftige løsninger for kunstgress i tildeling av midler. Dette er et positivt skritt for å fremme mer miljøvennlig idrettsinfrastruktur. For idrettsdekker kan det gis spillemidler til rehabilitering etter 10 års bruk.

Stjørdal kommune har lenge satt krav til at lag og foreninger skal følge **miljø- og klimabevisste retningslinjer** ved etablering av kunstgressbaner. Kommunen har også ambisjoner om å være en **foregangskommune innen klima og miljø**. Ved etablering og rehabilitering av kunstgressbaner i Stjørdal, vil det være naturlig å stille krav til at **EU-kommisjonens forbud** følges. Stjørdal kommune vil gi råd, veiledning og støtte til lag og foreninger som skal gjennom slike prosesser, slik at vi får kunstgressbaner som oppfyller de nødvendige miljøkravene. Dette er til det beste for miljøet og for våre mange barn og unge som bruker anleggene.

Selv om de nye alternativene for kunstgress ser ut til å være gode, spesielt for breddeidretten, er det en realitet at de for øyeblikket er **kostbare løsninger**. Dette kan være utfordrende for lag og foreninger. Likevel er det grunn til å tro at EU-kommisjonens forbud vil føre til økt etterspørsel etter nye typer kunstgress, noe som etter hvert kan bidra til lavere kostnader. Stjørdal kommune vil derfor nøye følge med på kunnskapsutviklingen knyttet til kunstgressbaner i tiden som kommer.

5.1.5. Skianlegg

Skianlegg i Stjørdal gir et bredt tilbud for ulike **ski grener**. Her finner vi anlegg for **langrenn, alpint, hopp, og skiskyting**. Disse anleggene er spredt rundt i kommunen, og i tillegg er kommunen deleier i det **interkommunale anlegget på Selbuskogen**, som ligger i Selbu kommune.

Selbuskogen skisenter er et **snøsikkert og flott anlegg** som brukes mye av våre lag og foreninger til både trening og konkurranser. I tillegg benytter mange av våre lag og foreninger **Grova skianlegg** og **Fagerlia alpinanlegg** i Meråker. Alle disse anleggene ligger omtrent **40-45 minutter unna Stjørdal**.

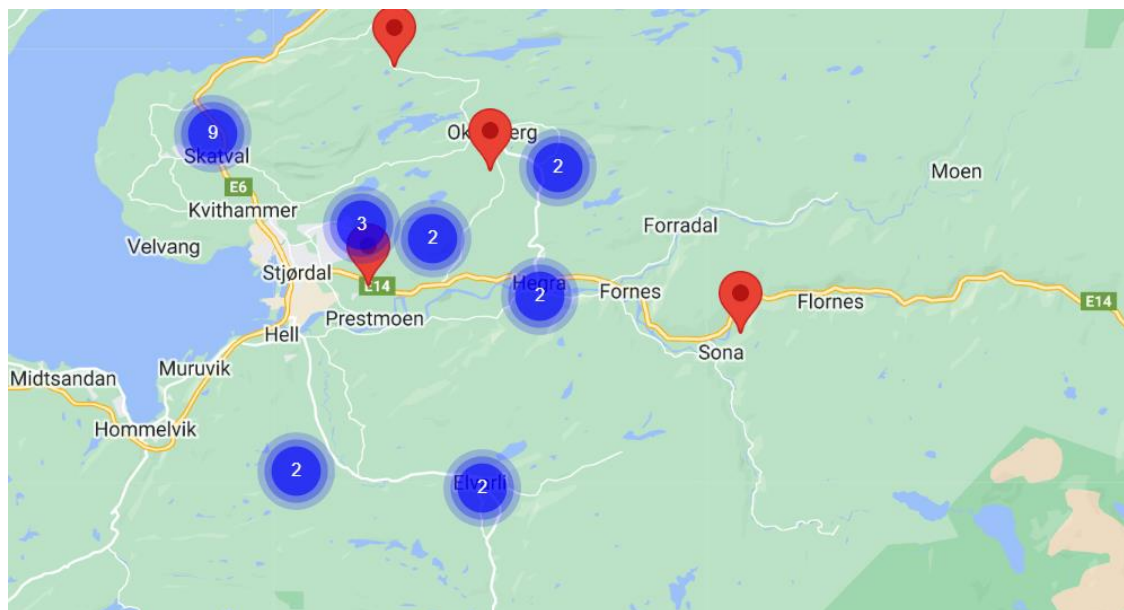
Figur 9 Daltrøa alpinanlegg

Det er følgende skianlegg i Stjørdal:

ANLEGG	EIER/DRIFTER	AKTIVITET	KOMMENTAR
Daltrøa alpinbakke	Daltrøa skitrek A/L	Alpint	Liten bakke som er brukt som treningsbakke for nybegynnere. Ikke snø produksjon
Elvran alpinbakke	Elvran IL	Alpint	Liten bakke som er brukt som treningsbakke for nybegynnere. Ikke snø produksjon
Remarka	Stjørdal kommune	Langrenn	Tur- og lysløype som er mye brukt som trenings- og rekreasjonsarena for mange av kommunens innbyggere
Klempen skianlegg	Skatval skilag	Langrenn, hopp, skiskyting, skileik og trim	Unik arena spesielt opparbeidet for barn og unge. Hoppbakker med plast, K10,

			K20 og K35. 3 km lysløype, skileikområde og nylig rehabilitert skiskytterarena. Snø produksjon.
Frigården	Lånke IL	Langrenn, trim	Lysløype brukt til trening og trim
Vårtun	Skjelstadmark IL	Langrenn, trim, skileik	Lysløype brukt til trening, konkurranse og trim. Tilrettelagt skileikområde.
Fosslia	Stjørdal kommune	Skileik, aking	Skileikområde i sentrum med snø produksjonsanlegg.
Hegra - Sjetnbuin	Hegra IL	Langrenn	Lysløype for trim og trening
Bjørkbakken hoppanlegg	Bjørkbakken AS	Hopp	Nylig renoverert hoppbakke K85 og K4 i plast. Senter for fysisk aktivitet, trening, trim og rekreasjon. Interkommunalt anlegg med Trondheim kommune.

Figur 10 Skianlegg i Stjørdal

Behovsanalyse skianlegg:

Stjørdal kommune har begrenset antall **alpinanlegg**. **Daltrøa alpinbakke** i Skjelstadmark og **Elvran alpinbakke** er små bakker som passer godt for **barn og de yngste ungdommene**. Disse bakkene ligger i relativt **snøsikre områder**, selv om det ikke finnes **snø produksjonsanlegg** der. Det har vært vurderinger om snø produksjon i Daltrøa, men foreløpig er tilgangen til vann for dårlig, og investeringskostnadene er for store for eieren av anlegget.

Selv om disse bakkene fungerer godt som **rekrutteringsbakker** og ligger nær **Stjørdal sentrum**, finnes det større alpinanlegg innenfor **45 minutters kjøreavstand**. Dette inkluderer **Meråker alpinsenter**, **Torsbustaden skisenter** i Levanger, og **Vassfjellet** i Trondheim. Per nå vurderes det at det ikke er behov for flere, eller større alpinanlegg i Stjørdal kommune.

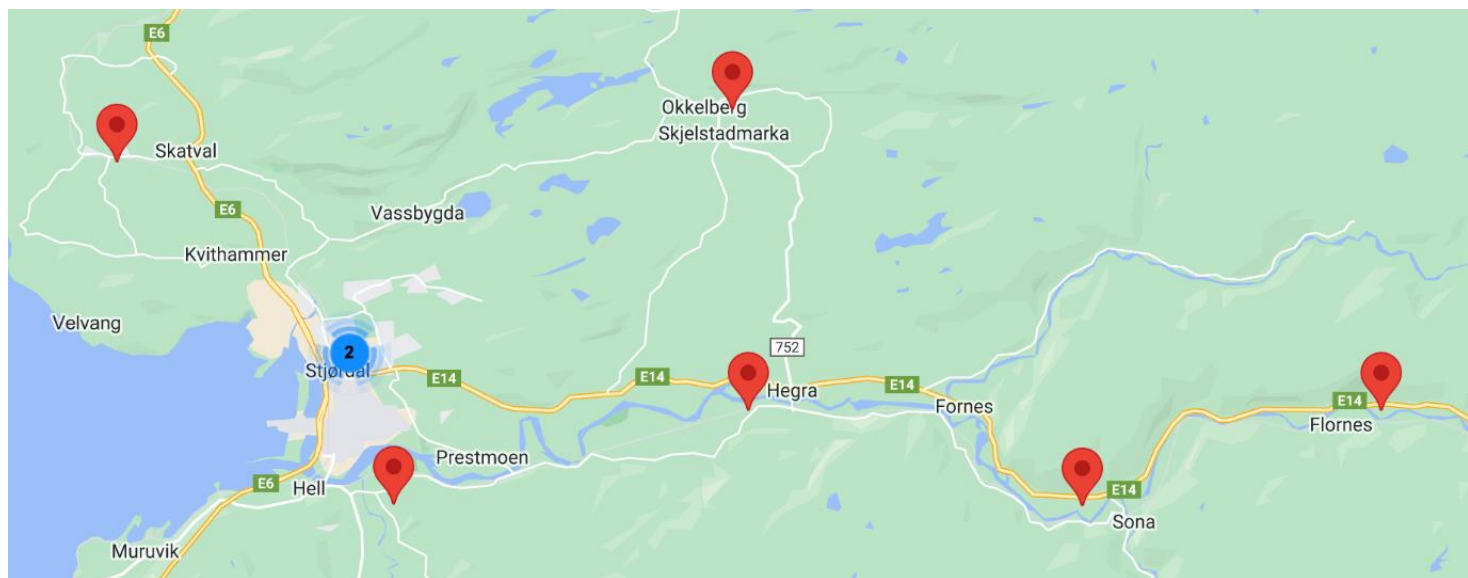
Innbyggerne i Stjørdal har god tilgang på langrennsanlegg, skiskytteranlegg og hoppbakker i Stjørdal.

5.1.6. Friidrettsanlegg

Det er følgende friidrettsanlegg i Stjørdal:

Anlegg	Eier/drifter	Byggeår	Innhold	Kommentar
Hegra stadion	Hegra IL	1990	1stk Lengdehoppfelt Løpebane 100m	Rehabilitering siste gang i 2015
Øverlands Minde	Stjørdal kommune	1962	1stk Lengdehoppfelt 1stk kulestøt 1stk diskos/slegge Løpebane 400m - 8 baner 1stk spydkastfelt 1stk stavhoppfelt	Rehabilitering og utvidet i 2021
Vårtun stadion	Skjelstadmark IL	1959	1stk løpebane 400m	Grusdekke
Midtkiløra stadion	IL Dalebrand	1971	1stk lengde grop 1stk løpebane 300m	Grusdekke
Flormøøra stadion	Flora IL	1980	1stk løpebane	Grusdekke
Lånke stadion	Lånke IL	1986	1stk løpebane 1stk kulestøt	Grusdekke

Figur 11 Friidrettsanlegg i Stjørdal

Behovsanalyse friidrettsanlegg:

Friidrettsanlegget på Øverlands Minde er nylig oppgradert og kan arrangere store mesterskap som NM. Rundt om i kommunen er det også flere mindre anlegg med løpebaner med grusdekke. Det vurderes at dekningsgraden på friidrettsanlegg er god, men at flere av anleggene har behov for rehabilitering.

5.1.7. Golfbane

Det er følgende anlegg for golf i Stjørdal:

Anlegg	Eier/drifter	Byggeår	Innhold	Kommentar
Stjørdal golfbane	Stjørdal golfklubb	2000	18 hulls golfbane 6 hulls treningsbane Range	Godt likt golfbane. Noe behov for rehabilitering.

Figur 12 Golfbaner i Stjørdal

Behovsanalyse golfbane:

Stjørdal golfklubb tilbyr et flott anlegg for golf. Medlemsmassen er økende og det vurderes at det ikke er behov for flere anlegg i kommunen. Det er gitt tilbakemeldinger på at banen behøver flere oppgraderinger.

5.1.8. Klatreanlegg

I Stjørdal er det en klatrehall som eies og driftes av Stjørdal kommune i samarbeid med Stjørdal klatreklubb. I tillegg finnes det en privat klatrehall. Det er også mange gode muligheter for utendørs klatring i Stjørdal, blant annet på Tønsåsen i Lånke.

Det er følgende klatreanlegg i Stjørdal:

Anlegg	Eier/drifter	Byggeår	Innhold	Kommentar
Klatrehall Stjørdalshallen	Stjørdal kommune/Stjørdal klatreklubb	2012	Buldrevegg Klatrevegg	Klatrevegg i egen hall.
Tønsåsen			Flere utfordrende utendørs klatreruter	

Figur 13 Klatrehall Stjørdal

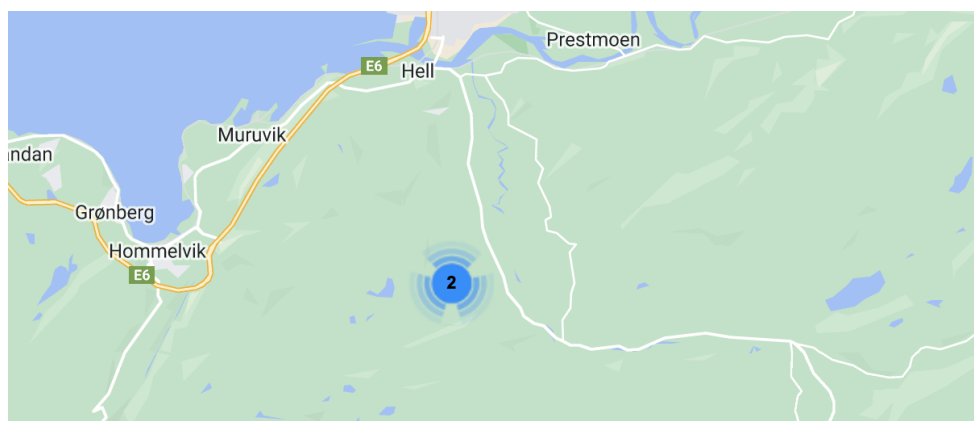
Behovsanalyse klatreanlegg:

Klatrehallen i Stjørdalshallen blir brukt av Stjørdal klatreklubb. Det er flott med klatring i egen hall, men tilgangen til hallen er utfordrende for klatreklubben. Stjørdal klatreklubb har også behov for større arealer for å dekke behovet for sine medlemmer, samt for å kunne ta imot nye medlemmer. Det vurderes at det må gjøres noe med tilgangen til hallen samt se på muligheten for større arealer for klatremiljøet.

5.1.9. Motorsport

Det er følgende motorsportanlegg i Stjørdal:

Anlegg	Eier/drifter	Byggeår	Innhold	Kommentar
Lånke bilcrossbane	NAF Lånkesenteret AS/NMK Hell motorsport	2013	Bilcross og rallycross	Bil, og rallycrossbane av internasjonal standard
Hell motocross	Hell motorsportklubb	2000	Motocross/Enduro	Eldre motocrossbane. Behov for rehabilitering/oppgradering

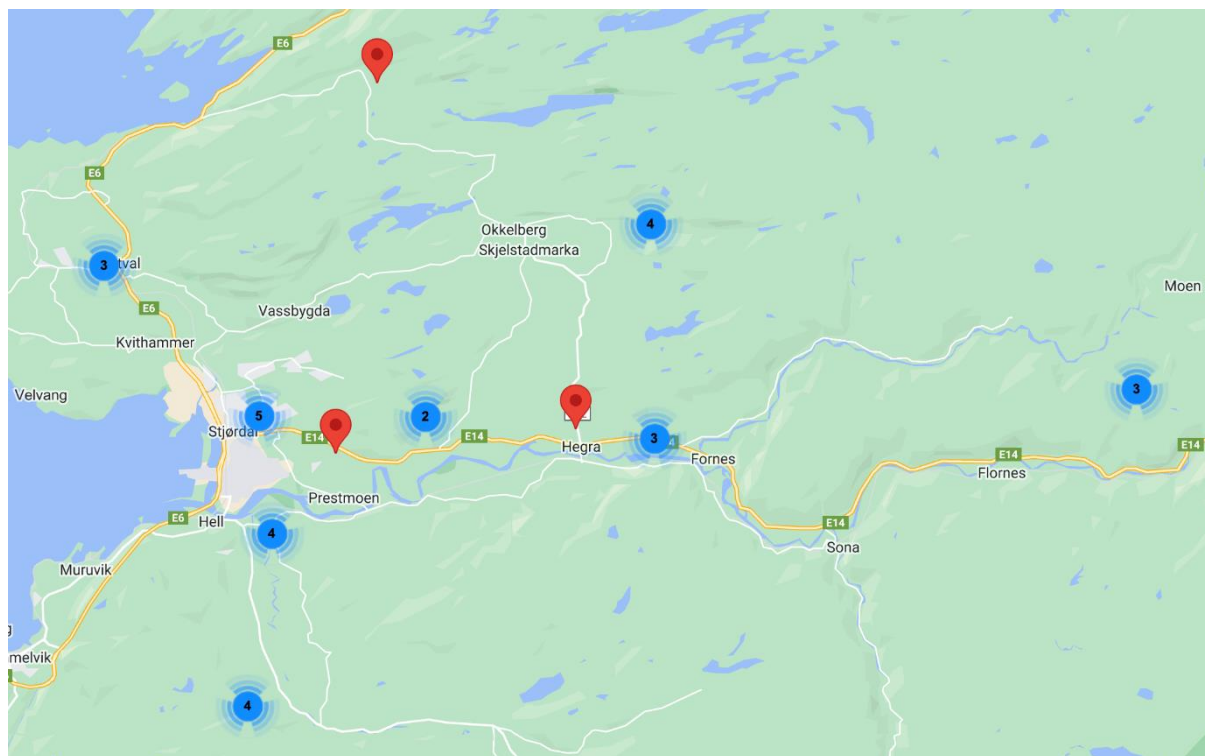
Figur 14 Motorsportanlegg Stjørdal

Behovsanalyse motorsportanlegg:

I Lånke er det gode muligheter for å drive med motorsport i fritiden. Her ligger en flott bil- og rallycrossbane, samt et anlegg for motocross/enduro. Motocrossbanen har behov for oppgraderinger noe som Hell motorsportklubb er i gang med. Det vurderes at med tilstrekkelige oppgraderinger i eksisterende anlegg så er dekningsgraden god for motorsport i Stjørdal.

5.1.10. Skytebane

Anlegg	Eier/drifter	Byggeår	Innhold	Kommentar
Hegra skole - miniatyrskyteanlegg	Hegra skytterlag	1995	Innendørs skyte anlegg	Vil bli nedlagt når Hegra skole rives.
Hofstad skytebane	Hofstad skytterlag	1998	Utendørs riflebane	
Frigården skytebane	Fdi 12/lr12	1985	Utendørs riflebane	
Skatval skytehall	Stjørdal sport skytterlag	2020	Innendørs anlegg for pistol og rifle	
Langstein skytebane	Langstein sport skytterlag	1982	Utendørs riflebane	
Rådalen sentralskyteanlegg	Skjelstadmark skytterlag	1985	Innendørs skyte anlegg	
Rådalen sentralskyteanlegg	Skjelstadmark skytterlag	1985	Utendørs riflebane	
Lånkehallen skyte anlegg	Lånke skytterlag	1991	Innendørs skyte anlegg	
Haraldreina skole miniatyrskytebane	Stjørdal skytterlag	1985	Innendørs skyte anlegg	
Melmyra skyte senter	Floren skytterlag	1985	Utendørs riflebane	

Figur 15 Skytebaner Stjørdal

Behovsanalyse skyte anlegg:

Det finnes mange innendørs og utendørs skyte anlegg i Stjørdal. De fleste av dem er i god stand og i 2020 ble det realisert et innendørs skyte anlegg for pistolskyting på Skatval. Det forventes å komme opp en stor innendørs skytehall for rifle i Hegra i løpet av kort tid. Dette skal dekke behovet for to skytterlag i kommunen. Med denne skytehallen på plass vurderes dekningsgraden på skyte anlegg som veldig god i Stjørdal. Det kan forventes rehabilitering på noen av anleggene da de begynner å bli gamle.

5.1.11. Skateanlegg

I sentrum av Stjørdal ligger det en flott skatepark med bowl og Streetplaza.

Anlegg	Eier/drifter	Byggeår	Innhold	Kommentar
Stjørdal skatepark	Stjørdal kommune	2016	Bowl Streetplaza	

Figur 16 Skateboardanlegg i Stjørdal

Behovsanalyse skateanlegg:

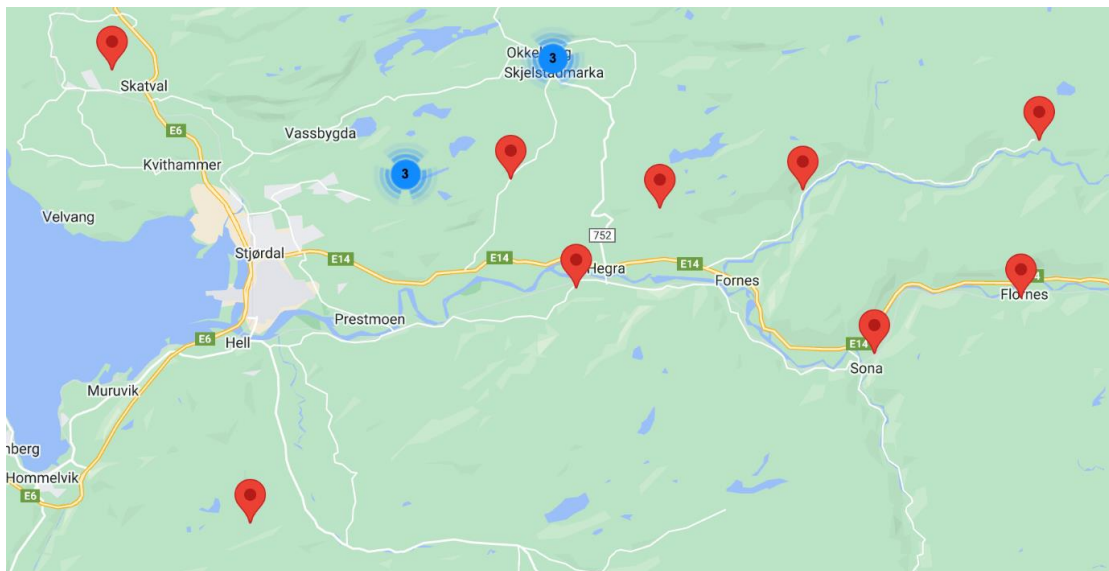
Skateparken i sentrum av Stjørdal er mye brukt, og har blitt et flott tilbud til byens barn og unge. Det vurderes at det ikke er behov for flere skateparker, men parken blir også mye brukt av barn og unge med sparkesykler. Interessen for sparkesykler er voksende, og barna kan ofte være ganske unge. Dette kan skape utrygge situasjoner i skateparken. Det må vurderes om det er behov for en egen sparkesykkelarena.

5.1.12. Tur-/skiløype

Det er følgende tur- og skiløyper i Stjørdal:

Anlegg	Eier/drifter	Byggeår	Innhold	Kommentar
Klempen skianlegg	Skatval skilag	1969	Tur-/skiløype	
Hegra lysløype	Hegra IL	1996	Tur-/skiløype	
Vårtun lysløype	Skjelstadmark IL	1989	Tur-/skiløype	
Høgseterløypa	Skjelstadmark IL	1952	Tur-/skiløype	
Remarka lysløype	Stjørdal kommune	1968	Tur-/skiløype	
Flora lysløype	Flora IL	1983	Tur-/skiløype	
Grønseth lysløype	Grønseth velforening	1986	Tur-/skiløype	
Julåsen lysløype - Frigården	Lånke IL	1975	Tur-/skiløype	
Sona lysløype	IL Dalebrand	1984	Tur-/skiløype	

Figur 17 Tur-/skiløyper Stjørdal

Behovsanalyse tur-/skiløyper:

Det er et godt tilbud på tur- og skiløyper i Stjørdal. Denne planen gir en oversikt over vintertilbudet i Stjørdal, men de aller fleste områdene i denne oversikten tilbyr også gode turstier og turveger på sommeren. Temaplan for grønnstruktur gir en større oversikt over alle tilbud både sommer og vinter.

Det vurderes at tilbudet på tur- og skiløyper et bra i Stjørdal. De aller fleste blir tråkket med tråkkemaskin, og dette blir oppdatert på skisporet.no. Løypene blir i hovedsak ryddet og tråkket av lag og foreninger i Stjørdal, og Stjørdal kommune bidrar med tilskudd til tråkking. Dette tilskuddet har vært fast i mange år, og det er behov for å se på støtteordningen i planperioden. Kravene til brukerne har økt, og kostnadene knyttet til rydding og tråkking har blitt høyere siden støtteordningen ble etablert.

Noen av løypene ligger i snøsikre områder, mens andre har litt mer utfordringer med snømengde. For Remarka området, som er kommunens hovedutfartsåre, kan det være aktuelt å se på muligheten for snø produksjon.

6. Spillemidler

Spillemidler har vært en viktig faktor for å få realisert bygging av nærmiljøanlegg og ordinære idrettsanlegg, og i Stjørdal har vi fått tildelt midler til alle anlegg som har søkt gjennom spillemiddelordningen.

Dagens situasjon både nasjonalt og regionalt viser at det er stor underdekning på spillemidler, og det er ikke lenger noen garanti for at alle som søker får spillemidler. Trøndelag fylkeskommune har nye retningslinjer for fordeling av spillemidler, og videre anleggsutvikling i kommunene skal skje på bakgrunn av et oppdatert kunnskapsgrunnlag og gode behovsanalyser. Det er også et vilkår at anleggene skal planlegges og driftes med mål om økonomisk, sosial og miljømessig bærekraft.

I denne planen er det utarbeidet et grundig kunnskapsgrunnlag og analyser som ligger til grunn for valg av mål, strategier og tiltak. Stjørdal Kommune vil støtte søkere med rådgivning og praktisk hjelp med spillemiddelsøknader. Ved søknad om spillemidler, skiller man mellom ordinære anlegg og nærmiljøanlegg:

- Ordinære anlegg gjelder både nye anlegg og rehabilitering av eksisterende anlegg. Med ordinære anlegg forstår vi anlegg for organisert idrett og fysisk aktivitet med stort brukspotensiale.
- Nærmiljøanlegg er anlegg eller område for egenorganisert fysisk aktivitet. Nærmiljøanlegget må være et utendørsanlegg som i hovedsak skal ligge i tilknytning til bo- og eller oppholdsområde.

Handlingsprogrammet som inngår som en del av planen, er styrende for prioriteringen av søknader om spillemidler og kommunal andel av spillemidlene til frivillige organisasjoner som bygger idrettsanlegg. Spillemidler til bygging og rehabilitering av idrettsanlegg skal bidra til infrastruktur som gir befolkningen mulighet til å drive både organisert og egenorganisert aktivitet. Anlegg i lokalmiljøet som stimulerer og tilfredsstiller barn sine behov for fysisk aktivitet (organisert eller egenorganisert), blir særlig prioritert.

6.1. Tildelinger av spillemidler i Stjørdal de siste årene

Årstall	Antall	Anleggskostnad	Søknadsbeløp	Tildelt	Lagseid	Kommunale
2013	6	190 612 502	7 696 000	7 696 000	3	3
2014	4	150 015 312	5 285 000	5 285 000	3	1
2015	4	150 889 283	9 889 283	3 761 000	3	1
2016	11	170 047 235	29 047 235	7 196 000	9	2
2017	7	167 555 163	27 755 163	7 972 500	5	2
2018	5	25 290 087	25 290 087	4 619 500	3	2
2019	5	12 581 882	12 581 882	2 771 000	1	4
2020	7	24 984 172	24 984 172	7 536 000	7	0
2021	4	28 009 160	28 009 160	3 566 000	2	2
2022	6	58 299 374	58 299 374	8 035 000	3	3
SUM		978 284 170	228 837 356	58 438 000	39	20

Oversikten viser at Stjørdal kommune i perioden 2013-2022 mottok i overkant av 58 mill. kr. I spillemidler til ordinære anlegg og nærmiljøanlegg. Det er flest lagseide anlegg, men Stjørdal kommune har bygget to flerbrukshaller, skateanlegg og klatrehall i perioden. Dette er kostnadskrevende anlegg som har vært til nytte for veldig mange barn, unge og voksne i Stjørdal.

6.2. Trøndelag fylkeskommunes retningslinjer for fordeling av spillemidler

Trøndelag fylkeskommune vedtok våren 2020 nye mål og retningslinjer for prioritering av spillemiddelsøknader ([vedtak FT 48/20](#)).

Anlegg som prioriteres i Trøndelag i perioden 2020-2023 er:

1. Interkommunale idrettsanlegg.
2. Attraktive aktivitetsanlegg. Dette er anlegg både inne og ute, som er tilrettelagt for allsidighet og inkluderende og attraktive møteplasser i nærmiljøet og ved skoler.
3. Idrettsanlegg med høyt aktivitetspotensiale for barn og unge, i områder med lav anleggsdekning for de aktuelle idrettene.

4. Nødvendig oppgradering av eksisterende anlegg der det skal gjennomføres arrangement som har nasjonal status.

Fylkeskommunens retningslinjer krever at det gjøres gode lokale behovsvurderinger, slik at det bygges riktige anlegg på riktig sted. Det vil si at det ikke lenger blir en selvfølge at alle anlegg får spillemidler, men at anlegg det er dokumentert behov for prioriteres. Dette gjelder spesielt de store og kostnadskrevende anleggene. Retningslinjene skal evalueres hvert fjerde år.

I tillegg har Fylkestinget vedtatt følgende vilkår for prioritering av anlegg i Trøndelag;

- Anlegg som tildeles spillemidler skal være omtalt i en kommunal plan som er utarbeidet etter prosesskravene i plan- og bygningsloven, og må inneholde kunnskapsbaserte behovsvurderinger.
- Store kostnadskrevende idrettsanlegg bør i tillegg være prioritert i trønderidrettens egne anleggsplaner.
- Alle anleggene må planlegges og driftes med mål om økonomisk, sosial og miljømessig bærekraft

6.3. Interkommunale idrettsanlegg

Det kan være ressurs- og bruksmessig gunstig at flere kommuner går sammen om å bygge og drifte idrettsanlegg det ellers ville vært vanskelig å realisere innenfor én kommune. Særskilt tilskudd for interkommunale anlegg kan tildeles ett anlegg per anleggstype i samarbeidende kommuner.

Interkommunale idrettsanlegg kan få et tillegg på 30 % av ordinært tilskudd forutsatt at følgende vilkår er oppfylt:

1. Anlegget er et større, kostnadskrevende anlegg, f.eks. svømmeanlegg eller idrettshall.
2. Det er inngått bindende skriftlig avtale mellom to eller flere kommuner om investering og drift. Avtalen må inneholde følgende elementer:
 - (a) Hver deltakende kommune skyter inn minimum 5 % av anleggets godkjente kostnad i investeringstilskudd. Kommunenes tilskudd må dokumenteres, og
 - (b) at hver deltakende kommune skyter inn minimum 5 % av anleggets faktiske driftskostnader i årlige driftstilskudd i 20 år. Driftstilskuddet kan ikke begrenses til et nominelt beløp gjennom 20-årsperioden.

Eller

at hver deltakende kommune stiller garanti som dekker minimum 5 % av faktiske, årlige driftsunderskudd for anlegget. Den som står som søker/anleggseier skal stille garanti slik at den dekker hele driftsunderskuddet etter fradrag for øvrige deltakende kommune(r)s garantidekning. Garantiene skal samlet dekke 100 % av faktiske, årlige driftsunderskudd for anlegget i 20 år.

Dersom andre enn en kommune står som søker/anleggseier vil det være et vilkår at deltakende kommuner inngår slik bindende skriftlig avtale med anleggseier vedrørende investering og drift.

Departementet godkjenner om anlegg oppfyller vilkårene. Søknad om godkjenning av status som interkommunalt anlegg med mulighet for særskilt tilskudd sendes departementet innen 15. november.

I helt spesielle tilfeller kan departementet gi dispensasjon fra vilkårene. Særlig tilskuddssats vil også gjelde senere og ny utbygging av interkommunale anlegg (så lenge anlegget er omfattet av bestemmelsene, jf. pkt. 4.1), forutsatt at vilkårene 1 og 2 a og b over er oppfylt også for slik utbygging, herunder at 20-årsperioden under b forlenges til nye 20 år for 60 kommunale driftstilskudd for ny og senere utbygging. Fylkeskommunen godkjenner om senere og ny utbygging av interkommunale anlegg oppfyller vilkårene.

Kilde: Kultur- og likestillingsdepartementet

Stjørdal kommune har pr. 1.1.24 to interkommunale anlegg. Dette gjelder Selbuskogen skisenter hvor Selbu og Stjørdal kommune samarbeider rundt investering og drift av skisenteret, og Bjørkbakken hoppanlegg der Trondheim og Stjørdal kommune samarbeider om investering og drift i anlegget.

Det vurderes at det blir viktig for Stjørdal kommune å se på muligheten for interkommunale avtaler i realiseringen av større kostnadskrevende idrettsanlegg i årene fremover, og at dette må ses på i samarbeid med Stjørdal idrettsråd.

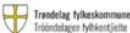

6.4. Sjekkliste spillemidler - Trøndelag fylkeskommune

Fylkestinget i Trøndelag vedtok 22.04.20 nye mål og retningslinjer for tildeling av spillemidler til anlegg for idrett og fysisk aktivitet i perioden 2020 - 2023. Både kommunene og idretten må gjøre seg kjent med disse.

For å sikre at vi bygger anlegg for best mulig måloppnåelse har Trøndelag fylkeskommune utarbeidet ei **sjekkliste** som skal følge spillemiddelsøknaden.

Sjekklista skal fylles ut av søkerne, og er obligatorisk for de som søker støtte til ordinære anlegg fra høsten 2020. Søknader som ikke tilfredsstiller vilkårene vil bli sendt i retur, og ikke bli prioritert.

 Trøndelag fylkeskommune
Trøndelagens fylkestette

Endelig versjon - 17.8.2020

Søknad om spillemidler til anlegg for idrett og fysisk aktivitet
Obligatorisk sjekkliste for ordinære anlegg

Navn på søker	Navn på anlegg
Utfyllt av	Organisasjon
E-post	Telefon
Kommunenavn	Utfyllt dato

1. Anlegget tilfredsstiller Kulturdepartementets vilkår:

- ☐ Søker oppfyller vilkårene for å kunne søke på spillemidler
- ☐ Fagmessige og målrette tegninger, samt kart i oppgitt målestokk er vedlagt søknaden
- ☐ Prosjektet er fullfinansiert, og alle poster er dokumentert
- ☐ Det finnes realistiske planer for drift og vedlikehold i anleggets levetid
- ☐ Søker har rett til bruk av grunnen hvor anlegget skal ligge

Kommentar:

2. Anlegget tilfredsstiller krav til idrettslige mål og sikkerhet:

- ☐ Sikkerhetssoner er fri for hindringer og installasjoner
- ☐ Idrettsdekket tilfredsstiller gjeldende krav, både funksjonelt og miljømessig
- ☐ Belysningen i anlegget tilfredsstiller gjeldende krav
- ☐ Takheiden er tilfredsstillende for de ulike hallidrettene
- ☐ Anlegget er tilgjengelig for alle, også personer med redusert funksjonsevne

Kommentar:

3. Anlegget tilfredsstiller Trøndelag fylkeskommunes sine vilkår:

3.1 Anlegget er omtalt og prioritert i en kommunal plan

Navn på plan med årstall, og evt. lenke:

3.2. Anlegget er omtalt og prioritert i Trønderidrettens anleggsplaner

Navn på plan med årstall og evt. lenke

*Sjekkliste for 2020-2023 utarbeidet av: se definisjonen nedfor

* Store idrettsanlegg defineres her som anlegg med en samlet kostnad på minimum 10 millioner kroner. Ved Trønderidrettens anleggsplaner for alle vedtatte planer i Trøndelag idrettsnett og/eller i en særinstansforbund.

3.3. Anlegget er planlagt og skal drives med mål om økonomisk, sosial og miljømessig bærekraft

a) Vi har gjort følgende vurderinger for å bli et mest mulig bærekraftig anlegg

Rehabiliteringsforbygg	(Skriv kortfattet i dette skjemaet, og henvis evt. til vedlegg i søknaden)
Areallbruk	
Materiellvalg, fra innkjøp til avhending	
Realistisk driftsmodell	
Energibruk	
Universell utforming og trygge tilganger	
Andre ting	

b) Vi har gjort følgende vurderinger for størst mulig aktivitet for barn og unge

- ☐ Det er innslått samarbeid med andre lag og organisasjoner
- ☐ Det er innslått samarbeid med andre kommuner
- ☐ Anlegget kan enkelt lånes/leies av andre
- ☐ Barn og unge har deltatt i planleggingen av anlegget
- ☐ Det er planlagt for gode sosiale møteplasser i anlegget

Andre ting:

c) Vi har gjort behovsvurderinger og analyser før vedtak om uthytting

Begrunnelse for nytt anlegg (Avkryssing, flere kryss mulig)

- ☐ Økning i antall aktive utøvere
- ☐ Økning i bruken generelt
- ☐ Aktiviteten er endret
- ☐ Anlegget er nedslitt
- ☐ Anlegg mangler
- ☐ Store arrangementer planlegges
- ☐ Klimaendringer

Andre ting:

Hvilke anlegg med lignende tilbud finnes innenfor samme geografiske område

Beskriv også reiseavstand og kollektive transportmuligheter

Hvilke konsekvenser vil nytt anlegg evt. kunne få for disse naboanleggene

Hvilke konsekvenser vil nytt anlegg ha for den enkelte brukeren (Flere kryss mulig)

- ☐ Reduserte trenings- og konkurranseforhold
- ☐ Økning i aktivitetsavgiften
- ☐ Endring i dognadsbehovet
- ☐ Kortere reisevei

Andre ting:

4. Anlegget tilfredsstiller Trøndelag fylkeskommunes prioriteringer:

- ☐ 1. Interkommunale anlegg
- ☐ 2. Attraktive aktivitetsanlegg. Dette er anlegg både inne og ute, som er tilrettelagt for allsidighet og inkluderende og attraktive møteplasser i nærmiljøet og ved skoler
- ☐ 3. Idrettsanlegg med høyt aktivitetspotensial for barn og unge, i områder med lav anleggsdekning for de aktuelle idrettene
- ☐ 4. Nødvendig oppgradering av eksisterende anlegg der det skal gjennomføres arrangement som har nasjonal status

Kommentar:

Denne sjekklisten skal følge spillemiddelsøknaden, og skal fylles ut av søkerne. Den gjelder kun for ordinære anlegg, og for første gangs søkere fra 2021. Sjekklista vil bli benyttet i prioriteringsarbeidet i fylkeskommunen.

Sjekkliste til bruk av skjemaet må å avtales med den kommunen. Søknader som ikke tilfredsstiller vilkårene vil bli sendt i retur, og blir ikke prioritert.

For veiledning se publikasjoner på www.idrettsanlegg.no og www.godeidrettsanlegg.no

Trøndelag fylkeskommunes mål og retningslinjer finnes på www.trondelagfylke.no/spillemidler

Postadresse: Fylkets hus, Postboks 2560, 7735 Steinkjer
Telefon: 74 17 40 00 | Epost: postmottak@trondelagfylke.no | Org.nr: 817 920 632

6.5. Kommunal andel spillemidler i Stjørdal

Stjørdal kommune har i **PS 49/2017** vedtatt at kommunen skal bidra med en **kommunal andel** i alle **spillemiddelsaker** fra lag og foreninger. Her er de spesifikke retningslinjene:

1. **Prosjekter innvilget spillemidler:** Stjørdal kommune går inn med **10%** støtte til prosjekter som blir innvilget spillemidler.
2. **Kunstgressbaner i tråd med NFF:** For kunstgressbaner som følger **Norges Fotballforbund (NFF) og Stjørdal kommune** sine retningslinjer, bidrar Stjørdal kommune med **15%** av spillemidlene i støtte.
3. **Forebygging av syntetisk innfyll:** Kommunen tar hensyn til sine **samlede anbefalinger** for å hindre at **syntetisk innfyll** kommer på avveie.

Samlede anbefalinger fra Stjørdal kommune ved bygging av kunstgressbaner:

- Ringmur eller gjerde som er tett de nederste 30-50 cm rundt banen
- Avsatt areal til lagring for snø for de baner som vinter brøytes
- Fast dekke eller kunstgress helt ut til mur/gjerde
- Definerte inn-/utganger med rister som fanger opp granulat fra klær og sko
- Filter i eksisterende drenskummer som samler opp granulat slik at det ikke kommer ut i drenevannet og at det kan benyttes på nytt
- Bedre vedlikeholdsrutiner
- Bevisstgjøre fotballklubbene og deres medlemmer
- Bedre vedlikeholds utstyr

Alle eksisterende kunstgressbaner med syntetisk innfyll i Stjørdal har fulgt kommunens anbefalinger. Nå står vi overfor et framtidig forbud mot kunstgressbaner med syntetisk innfyll. De alternativene som finnes for kunstgressbaner uten syntetisk innfyll, per 1. januar 2024, er kostbare. Det er derfor viktig at **Stjørdal kommune vurderer en videreføring og eventuell styrking av den kommunale støtten til idrettslagene** som planlegger å bytte ut sitt gamle kunstgress med nytt, godkjent kunstgress.

6.6. Handlingsprogram anlegg 2024-2027

Handlingsprogram for anlegg er en skjematisk oversikt som viser **planlagte anleggstiltak**. Dette programmet inkluderer ansvarlige for tiltakene, investeringskostnader og søknadssummer for spillemidler. La oss se nærmere på detaljene:

1. **Prioriterte anlegg:** Dette handlingsprogrammet tar hensyn til statlige føringer og lokale retningslinjer.
2. **Uprioriterte anlegg:** Dette inkluderer anlegg som er meldt inn og tatt med i programmet, men som foreløpig ikke har blitt realisert eller søkt om spillemidler. Disse er ikke kostnadsberegnet detaljert, men det er forsøkt å beskrive mulige investerings- og driftskostnader.

Ved prioritering av **spillemidler fra 2024 og ut kommende planperiode**, skal alle anlegg med tilhørende spillemidler vurderes i forhold til **nye føringer**. Eksisterende søknader skal også vurderes i tråd med dette, men de skal **ikke risikere å havne lenger bak på listen enn opprinnelig**. De nye føringene vil ha størst betydning for nye anlegg og nye søknader, og noen tiltak som treffer særlig godt på nye vedtatte strategier, kan prioriteres frem. Dette sikter mot å skape en infrastruktur som gir befolkningen muligheten til å drive både **egenorganisert aktivitet** og aktivitet i regi av den **frivillige medlemsbaserte idretten**.

Anlegg i lokalmiljøet som stimulerer og tilfredsstiller barns behov for fysisk aktivitet i organiserte eller egenorganiserte former, blir **særskilt prioritert**. For ungdom er målet å utvikle anlegg som tilfredsstiller deres behov for utfordringer og variasjon, og ungdom bør gis mulighet til å medvirke i utformingen av anlegg. Anleggene bør også fungere som gode sosiale møteplasser i lokalsamfunnene.

Handlingsprogram anlegg 2024-2027 skal vurderes og prioriteres med bakgrunn i følgende føringer:

- Trøndelag fylkeskommunes [retningslinjer for prioritering av spillemidler](#)
 - Interkommunale idrettsanlegg.
 - Attraktive aktivitetsanlegg. Dette er anlegg både inne og ute, som er tilrettelagt for allsidighet og inkluderende og attraktive møteplasser i nærmiljøet og ved skoler.
 - Idrettsanlegg med høyt aktivitetspotensiale for barn og unge, i områder med lav anleggsdekning for de aktuelle idrettene.
 - Nødvendig oppgradering av eksisterende anlegg der det skal gjennomføres arrangement som har nasjonal status
- **Anleggsstrategier i kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet 2024-2027**

I Stjørdal skal vi prioritere:

- Skoleanlegg, nærmiljøanlegg, nærfriluftsliv som retter seg mot de minst aktive innbyggerne og begge kjønn
- Anlegg der det samarbeides på tvers av klubber og/eller kommuner
- Anlegg det er særskilt behov for i områder med lav dekningsgrad
- Anlegg som legger til rette for at flere driver egenorganisert aktivitet
- Anlegg som legger til rette for et variert friluftsliv nært der folk bor
- Rehabilitering og utvikling av eksisterende anlegg
- Anlegg som samlokaliserer flest mulig idretter og aktiviteter
- Anlegg som har fokus på god drift for å holde ulike avgifter for medlemmene så lave som mulig
- Anlegg som legger vekt på universell utforming og som ivaretar den eldre delen av befolkningen

- **Andre føringer i prioritering av spillemidler:**

- Kunstgressbaner med godkjent og miljøvennlig innfyll prioriteres

Handlingsprogrammet for anlegg rulleres to ganger i planperioden. Ved rulleringen av handlingsprogrammet for perioden 2024-2027 benyttes **Trøndelag kommune sin sjekkliste for idrettsanlegg og kommunale anleggsstrategier i kommunedelplanen**. Dette sikrer at mål og strategier for videre anleggsutvikling blir ivaretatt. Formålet er å stimulere til økt samarbeid på tvers av lag, foreninger og kommuner, og å bygge anlegg kommunen har behov for. Kommunen arbeider aktivt med å spre informasjon om dette til alle lag og foreninger.

Å definere helt konkret hvilke anlegg som trenger bygging eller rehabilitering i en 4-årsperiode er en utfordring både for idrettslagene og kommunene. Det kunne ha vært ønskelig med en årlig rullering da mye kan påvirkes og endres i løpet av perioden. I idrettslagene kan endringer i styresammensetning og andre oppgaver gjøre det vanskelig å planlegge så langt frem i tid.

I samhandling med Trøndelag fylkeskommune og ut fra underdekning på spillemiddelordningen, legges det opp til to rulleringer av handlingsprogrammet i Stjørdal i planperioden. Behovsvurderingene som ligger til grunn i denne planen, med de to satsingsområdene og tilhørende mål og strategier, gir kommunen en tydelig retning for ønsket anleggsutvikling i Stjørdal, og det blir større sannsynlighet for søkerne å få innvilget spillemidler.

6.6.1. Gjeldende prioritert liste for spillemiddelsøknader i Stjørdal 2024 - vedtatt PS 134/2023

Ordinære anlegg/Rehabilitering						
Prioritet 2023/24 ¹	Anleggssted-/type	Anleggseier	Anleggs kostnad	Søknadssum	Kommunalt tilskudd ²	Første Søknadsår
1.	Bjørkbakken hoppanlegg - plastbakke	Bjørkbakken AS	15 376 490,-	2 876 000,-	575 000,-	2020
2.	Bjørkbakken hoppanlegg – idretts- og servicebygg	Bjørkbakken AS	7 871 633,-	1 950 000	195 000,-	2021
3	Sandskogan stadion - klubbhus	Stjørdals-Blink fotball	15 857 300,-	1 750 000,-	350 000,-	2021
4.	Skatval skytebane	Stjørdal pistolklubb	25 129 044,-	8 376 000,-	836 000,-	2020
5.	Tønsåsen kunstgress 2	Lånke IL	2 339 700,-	780 000,-	78 000,-	2020
6.	Stjørdal skatepark - Streetplaza	Stjørdal Kommune	6 000 000,-	2 000 000,-		2017
7.	Stjørdal skatepark – Bowl	Stjørdal Kommune	3 500 000,-	1 167 000,-		2017
8.	Stjørdal Skatepark – Lys	Stjørdal Kommune	250 000,-	83 000,-		2017
9.	Øverlands Minde Kunstgress	Stjørdal Kommune	2 339 700,-	780 000,-		2018
10.	Hegra barneskole – flerbrukssal	Stjørdal kommune	150 600 000,-	2 700 000,-		2020

Nærmiljøanlegg						
1.	Trimpark Bjørkbakken	Bjørkbakken AS	1 259 055,-	300 000,-	30 000,-	2023
2.	Akebakke Bjørkbakken	Bjørkbakken AS	407 554,-	203 000,-	20 300,-	2023
3.	K4 Hoppbakke Bjørkbakken	Bjørkbakken AS	370 977,-	185 000,-	18 500,-	2023

6.6.2. Prioritert handlingsprogram - Innmeldte kortsiktige ønsker for anlegg i Stjørdal 2024-2027

Prioritert handlingsprogram 2024-2027 - ORDINÆRE ANLEGG	Km = Kommunale midler Sp = Spillemidler Pm = Private midler																	
	Anleggstype	Prosjekteier	Sted	Prioritet	Byggestart	Mål/Størrelse	Kostn 1000kr	Finansiering										
							2024			2025			2026			2027		
							Km	Sp	Pm	Km	Sp	Pm	Km	Sp	Pm	Km	Sp	Pm
Turn-/Basishall	Stjørdal kom	Øverlands Minde	1	2027	2500kv m	65000										20000	20000	20000
Rehab. Kunstgress	IL Fram	Framnes stadion	2	2024	105x68	4485										210	1400	800
Discgolfpark	Stjørdal frisbeeklubb	Stjørdal	3	2026	18 hull	500							100	150	100			
Framnes idrettspark - Tennis	IL Fram	Framnes stadion	4	2024	40x20	1063				30	300	427						
Framnes idrettspark - Friidrett løp	IL Fram	Framnes stadion	5	2024	100m	1500				30	300	500						
Framnes idrettspark - Friidrett hopp	IL Fram	Framnes stadion	6	2024		1000				30	300	500						
Framnes idrettspark - Friidrett kule	IL Fram	Framnes stadion	7	2024		1000				30	300	500						
Klempen skianlegg -	Skatval skilag	Klempen skianlegg	8	2024		600				30	300	200						

skileikanlegg																		
Klempen skianlegg - skiskyting	Skatval skilag	Klempen skianlegg	9	2024		1000				40	400	500						
Innendørs skytehall	Hegra skytterlag	Hegra	10	2024	2400kv m	20000							5500	3600	10000			
Rehab. ballbane	IL Nybrott	Haraldreina skole	11	2025	50x36	455				15	151	207						
Halsen skole volleyball hall	Stjørdal kommune	Halsen skole	12	2024	16x24	10000										7000	2800	
Dagstur hytte Trøndelag	Stjørdal kommune	Stjørdal	13	2026		15000							25	500	900			
Gressbane friidrett	Stjørdal kommune	Øverlands Minde	14	2027	105x68	3000										2000	1000	
Rehab. Remyra kunstgress	Remyra IL	Remyra Stadion	15	2025	105x68	5200										120	1200	3500
Ny kunstgress bane Remyra IL	Remyra IL	Remyra stadion	16	2026	105x68	11400										510	3400	8000
Idretts- og service bygg Remyra IL	Remyra IL	Remyra Stadion	17	2027		10362										340	3400	7000

Prioritert handlingsprogram 2024- 2027 - NÆRMILJØ ANLEGG	Km = Kommunale midler Sp = Spillemidler Pm = Private midler																	
Anleggstype	Prosjekteier	Sted	Prioritet	Bygge start	Mål/Størrelse	Kostn 1000kr	Finansiering (1000kr)											
							2024			2025			2026			2027		
							Km	Sp	Pm	Km	Sp	Pm	Km	Sp	Pm	Km	Sp	Pm
Nærmiljø anlegg Halsen skole	Stjørdal kommune	Halsen skole	1	2025		6000										3500	2500	
Naust gapahuger	Stjørdal kommune	Naustberga	2	2025		1000							700	300				
Nærmiljø anlegg Halsen skole	Stjørdal kommune	Halsen skole	3	2025		6000										5000	2500	
O-kart	Stjørdals Blink orientering	Stjørdal	4	2026		500							50	300	150			
Sosial møteplass	Stjørdal kommune	Håmmårs bukta	5	2025		1000				700	300							

6.6.3. Uprioritert handlingsprogram - innmeldte langsiktige ønsker for anlegg i Stjørdal 2027-2039

Anleggstype	Prosjekteier	Sted	Periode	Type anlegg
Servicebygg	Stjørdal kommune	Storvika friluftsområde	2028	Nærmiljø
Rehabilitering kunstgress Hegra stadion	Hegra IL	Hegra sparebank arena	2029	Ordinært
Skilting/merking	Stjørdal kommune	Storvika friluftsområde	2028	Nærmiljø
Klatreanlegg	Stjørdal kommune	Storvika friluftsområde	2028	Nærmiljø
Tursti fra Molovika	Stjørdal kommune	Storvika friluftsområde	2029	Nærmiljø
Badstue	Stjørdal kommune	Naustberga friluftsområde	2029	Nærmiljø
Lysanlegg	Stjørdal kommune	Monsberga friluftsområde	2028	Nærmiljø
Trimtrapp	Stjørdal kommune	Fosslibekken friområde	2028	Nærmiljø
Turveg	Stjørdal kommune	Fosslibekken friområde	2028	Nærmiljø
Nærmiljøanlegg	Stjørdal kommune	Vikans Minde	2030	Nærmiljø
Flerbruksområde	Stjørdal kommune	Husbyvegen park	2029	Nærmiljø
Fugletitteanlegg	Stjørdal kommune	Holmberga og gråelvosen	2028	Nærmiljø
Trimpark	Stjørdal kommune	Husbyvegen park	2029	Nærmiljø
Sosial møteplass/paviljong/gapahuk	Stjørdal kommune	Husbyvegen park	2029	Nærmiljø
Lysanlegg	Stjørdal kommune	Husbyvegen park	2029	Nærmiljø
Turveg Hellstranda - Billedholmen	Stjørdal kommune	Hellstranda	2032	Ordinær
Gapahuk	Stjørdal kommune	Hellstranda	2030	Nærmiljø

Servicebygg/toalett (ute på strandområdet)	Stjørdal kommune	Hellstranda	2030	Ordinær
Sandvolleyballbane	Stjørdal kommune	Hellstranda	2030	Nærmiljø
Turveg Billedholmen - Muruvik	Stjørdal kommune	Hell	2035	Ordinær
Fotballhall	Stjørdal kommune	Stjørdal	2030	Ordinær
Sykkelveledrom	Stjørdals-Blink sykkel	Stjørdal	2035	Ordinær
Fleraktivitetshus	Stjørdal kommune	Stjørdal	2030	Ordinær
Svømmehall	Stjørdal kommune	Stjørdal	2035	Ordinær
Ishall	Stjørdal kommune	Stjørdal	2039	Ordinær
Fotballhall Hegra	Hegra IL	Hegra	2028	Ordinær
Frigården skiløype	Lånke IL	Lånke	2028	Ordinær
Skøyteis - kunstis	Stjørdal kommune	Hele Stjørdal	2030	Nærmiljø
Padelbaner innendørs og utendørs	Stjørdal padelklubb	Stjørdal	2028	Ordinær
Tennisbane(r)	-	Stjørdal	2030	Ordinær
Urban dyrking	Stjørdal kommune	Hele Stjørdal	2030	Nærmiljø
Mekkeverksted ungdom	-	Lånke	2030	Ordinær
Vedlikehold og rehabilitering av eksisterende anlegg	Stjørdal kommune	Hele Stjørdal	2032	Ordinær
Toaletter i og ved turstier	Stjørdal kommune	Hele Stjørdal	2032	Nærmiljø
Terrengsykkelpark	Stjørdal kommune	Stjørdal	2030	Ordinær
Klatrehall	Stjørdal klatreklubb	Stjørdal	2028	Ordinær
Rehabilitering Stjørdal golfklubb	Stjørdal golfklubb	Stjørdal	2030	Ordinær
Gaming park	Stjørdal kommune	Stjørdal	2032	Ordinær
Sykkelpark - dirt jump	Stjørdal kommune	Stjørdal	2030	Ordinær
Skyteskiver Stjørdal	Stjørdal kommune	Stjørdal	2028	Ordinær

6.7. Årshjul spillemidler

ÅRSHJUL SPILLEMIDLER STJØRDAL KOMMUNE

15. januar

Stjørdal kommune har frist for innsending av spillemiddelsøknader til Trøndelag fylkeskommune

Februar

Stjørdal kommune informerer om innmelding av anlegg og temakveld

Mars

Temakveld spillemidler og kulturtilskudd

1. mai

Frist for innmelding av anlegg til handlingsprogrammet 2024 og 2026. Både når det gjelder ny, fornyet og gjentatt søknad. Sjekkliste fylles ut.

15. oktober

Frist for innsending av spillemiddelsøknader til Stjørdal kommune. Søknaden må være registrert i www.anleggsregisteret.no

August

Innspill til økonomiplan.

Juni

Politisk behandling av innmelding av nye anlegg i 2024 og 2026.

November

Prioritering av spillemidler i Stjørdal idrettsråd

Desember

Politisk behandling - prioritering av spillemidler Stjørdal kommune.

Ta kontakt med rådgiver idrett og fysisk aktivitet for veiledning underveis

7. Innspill Workshops

WORKSHOP - IDRETT OG ANLEGG I STJØRDAL 01.03.23

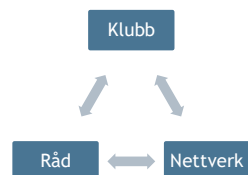
1. Sterkere idrettsråd for bedre samhandling - hvordan benytter vi Stjørdal idrettsråd best mulig?

- Alle ledere/lagene må vite hva de kan bruke idrettsrådet til
- Veien mellom lag og idrettsråd må være kort (kommunikasjon)
- Mer klarhet i hvordan en kan kommunisere med idrettsrådet
 - Informasjon - hvem - hva?
- Idrettsrådets medlemmer bør bære preg av mangfold idrettsmessig
- Informasjon om idrettsrådet
- Fler (gjerne uformelle) møtepunkt
- Fokus også på de «små» idrettene
- Omdømme og kjennskap til idrettsrådet
 - Først og fremst media
- Stille krav
- Være støttende
- Tilskudd til idrettsrådet slik at det blir motiverende for de å arbeide faglig
- Informasjon
- Nye samhandlingsaktører
 - Samhandling/samarbeid
 - Eks Frisbee - ski eller sykkel - ski
- Synlighet - legge til rette
- Nå ut med info
- Være koordinatører
- Ta tak i problematikk
 - Ressursdeling

- Ressursbruk

-

- Informasjonsflyt
- Lytte/være tilstede på møter til rådet
- Klubb være på årsmøtet til idrettsrådet
 - Stemme over forslag til idrettsrådet

2. Hvordan samhandle for å bygge rett anlegg på rett plass?

- Behovsprøving og utredning
- Se på hva som er mulig i tillegg på aktuelle anlegg
- Bruke idrettsrådet som møtepunkt for å finne gode felles løsninger (på tvers av idrettslag)
- Oversikt over alle småidretter så en kan samarbeide på tvers av lag/idretter
- Forutsetning for gode anlegg er kartlegging av behov
- Kartlegge tanker om anlegg i samarbeid med idrettsråd, kommune og idrettslag
 - Også andre kommuner
- Klare retningslinjer og tydelige roller
- Samhandling mellom ulike idretter og aktører
- Interkommunalt samarbeid
- Utnytte flere idretter i en flerbrukshall
- Flere idretter er fleksible i forhold til bruksområde
- Utnytte flere idretter for å utvikle seg i egen idrett

- Snakke sammen på tvers
- Infomøter
- Ressursdeling
- Idedugnad
- Synliggjøre behov
- Eks: Skøytebane på den gamle kunstgressbanen til Blink
 - MUS stadion har mye lys
 - Ingen baner nord for Værnes
 - Samarbeid med andre kommuner
- Behovsanalyser
 - Hva trenger vi
 - Også på tvers av kommuner

3. Hvordan kan vi i Stjørdal legge til rette for at ungdom kan være aktive så lenge som mulig, og ha det gøy på trening og i konkurranse?

- Økonomi spiller en rolle
 - Om du starter som barn
 - Om du slutter
- Topping av lag tidlig
- Kultur for inkludering og «folkeskikk»
- Skolerte trenere med andre ferdigheter enn kun det sportslige
- Trenerkurs
- Bredt tilbud
 - Ulike nivå i samme aldersgruppe
- Samarbeid mellom idrettene
- Aksept for at barn og unge kan drive ulike aktiviteter (mindre press)
- Hospitere til andre idretter

- Variert trening
- Idretter som ikke går under NIF-standard, bør inkluderes
- Lavterskel i forhold til betaling
- Tilgjengelighet - ha mulighet - samlingspunkt
- Synlig
- Bredt tilbud
- Lage møteplasser
- Gode ledere og trenere
- Tilrettelagt egenorganisert
- Gi rom for alle
- Verdidebatter
- Legge til rette for mestring
- Vi må ha et tilbud til alle, både i bredden og de som satser
- Sosiale møteplasser
- Nærmiljøanlegg

OPPSUMMERING

1. Sterkere idrettsråd for bedre samhandling - hvordan benytter vi Stjørdal idrettsråd best mulig?

- Tydeliggjøring av idrettsrådets rolle og oppdrag på vegne av medlemmer
- Idrettsrådet bør skape flere treffpunkter mellom aktører/idrettslag
- Viktig at idrettsrådet ivaretar mangfoldet av idretter
- Styrke kommunikasjon fra Idrettsrådet til medlemmer

2. Hvordan samhandle for å bygge rett anlegg på rett plass?

- Bruke idrettsrådet som møtepunkt
- Behovskartlegging - også på tvers av kommunegrenser
- Samhandling på tvers av idretter, bygge fleksible anlegg som møter behovet til mange idretter

3. Hvordan kan vi i Stjørdal legge til rette for at ungdom kan være aktive så lenge som mulig og ha det gøy på trening og i konkurranse?

- Styrke kultur for inkludering og idrett som sosial arena
- Ha et tilbud til både de som satser og bredden
- Nærmiljøanlegg
- Gode ledere/trenere
- Senke terskel for deltakelse (økonomisk)

Workshop egenorganisert idrett og fysisk aktivitet 21.03.23

GRUPPEOPPGAVE 1:

Preferanseøvelse

- Badstue v/sjø eller innsjø
- Utsiktspunkt i Stjørdal (for eksempel Gevingåsen)
- Flere trær i sentrum (natur opplevelse)
- Lavterskelaktiviteter for eldre (Minigolf etc.)
- Sosiale møterom
- Vannaktivitet - utendørs bad
- Innendørs lekeplass
- Organiske former
 - Sosial møteplass
- Større Frisbeegolf bane - flere baner
- Urban dyrking
 - Sosial møteplass
 - Integrering
 - Mat og dyrking
 - Overbygd sosial sone til matlaging
- Lyssetting på kvelden
- Bilsport
- Mekking

- Motocross
- Badeanlegg
- Aktivitetspark ute
- Skøytebaner
- Parkouranlegg
- Aktivitetsanlegg inne og ute som skaper kreativitet
- Universelt utformede turstier i skog og ved sjøen
- Klatremuligheter
- Lekeplasser i sentrum
- Naturen som lekeplass
- Nærhet til naturen for alle
 - Naturgitte elementer
 - Tilrettelegging for alle
 - Grønne lunger
- Tilrettelegging i strandsonen
 - Vannsport
 - Rekreasjon
 - Bading
 - Badstue
 - Leik
- Aktivitets hall for barn og unge - egenorganisert aktivitet
- Sosiale møteplasser for alle i skolegård og parker og i bykjernen.
- Flerbruk av idrettsanlegg
 - Alternativ bruk
- Sosiale møteplasser som oppmuntrer til kreativitet
- Skotthyll også i sentrum
- Gaming park
 - For å få ut de som liker Gaming
- spennende tilbud for de som ikke har så god råd
- Dra kunst inn i tilbudene
- Mer allsidighet i tilbudene

- Mulighet for alle å komme opp i høyden
- Kunstisbane
- Trapper ved Fosslia gjellhall
- Flere universelt utformede gapahuker - tilgang til gapahuker
- Boccia-bane
- Minigolf

GRUPPEOPPGAVE 2:

1. Hva er viktige møteplasser for deg i nærmiljøet ditt?

Fortell litt om hva som motiverer for deg for å oppsøke disse møteplassene

- Frisbeegolfbanen og RC Bilbane (3 etg Stjørdal helsesenter)
- Sjøen
- Monsberga
- Turområder:
 - Golfbanen
 - Remarka
 - Lånke
 - Forbordsfjellet
 - Spigiln
- Kimen
- Fosslibekken - styrkeapparatene
- Explore Stjørdal - turapp
- Geo-catching
- Frisbeegolf - flott fysisk aktivitet og sosialt på samme tid
- Ro
- natur
- lavterskel fysisk aktivitet
- God merking
- Tilgjengelighet
- Klubblokaler

- Strandsonen
- Bymarka
 - Tilrettelegging for barn og eldre
 - Husåsen kan bli langt unna for mange
- Parkering
- Treningssenter
 - Bedre helse
 - Gruppetrening
 - Treffe folk
- Turområder
 - Gå
 - sykkel
 - Ski
- Diskgolf park
- Kjentmann - trimpoeng
 - Lukt av skog
 - Naturopplevelse
 - Lyd
 - Lukt
 - Sans etc.
- Kajakk
 - Møter aldri sure folk i kajakk
 - Jording/mindfulness
- Stille områder
 - Ikke bil, fly, tog, vindkraft og militært jordbruk
- Fjorden
 - Gir glede
 - Fysisk aktivitet
 - Sosialt
 - Storvika/havna er en perle. Det gir ro å være der
 - For mennesker i alle aldre og alle årstider
- Byparkene

- Blink-parken, Kimenparken, Skateparken og ved Stokkan U.
 - Et annet tilbud.
 - Lett tilgjengelig
 - Sosialt
 - Trenger ikke ekstra utstyr
- Turnhallen
 - All aktivitet
 - Ser hvor godt barn og ungdom trives
- Monsberga
 - Kjempeflott tilbud
- Kjentmann
 - Motivator for å bli kjent med kommunen
 - Fysisk aktivitet
- Remarka
 - Gode muligheter sommer og vinter

2. Hvor går du / hva gjør du for å være aktiv?
Hvorfor?

- Remarka
- Nærmiljøet
 - Skatval
 - Remarka
 - Monsberga
 - Fordi det er rent og pent med benker
- Lokale turområder
- Kommunale friluftsområder
- Turstier laget av lag og foreninger
- Explore Stjørdal - for folkehelsa
- Treningssenter
- Skog og natur sommer og vinter

- Kajakk
- Sykkel
- Skitur
- Gåturer
- Frisbeegolf
- Kjentmann - turapp
- God for kropp og sjel
- Padler kajakk i småbåthavna/Trondheimsfjorden
- Kjentmannsturer i hele kommunen
- Treningsstudio - styrke kroppen
- Bedriftsidrett
- Går på ski
- Bruker skogen til jakt, fisk og løping
- Orientering

3. Hva slags møtesteder / Tilbud / aktiviteter savner du i dag?

- Boccia
- Badstue
- Minigolf
- Mer tilgjengelighet/opplysning som gjøre det lettere å finne info som ligger tilgjengelig på kommunens hjemmeside
- Badeanlegg med varmebasseng
- Aktivitetshus/FYSAK-hus/verksted
 - Sambruks hus og mennesker i alle aldre
- Dagsturhytter
- Innendørs flerbrukshall for småbarn
- Stolpejakt
- Bocciabane ved en cafe
- Møtesteder der kollektiv trafikk er lagt til rette (helg). Kan ta Pendel opp, men ikke ned.
- Svømmehall på søndager

- Sykkeldområde
- Skøytebane
- Utendørs volleyball bane og basketbane
- Merking
- Sosial møtesone med utekjøkken
- Gode turruter (skilting og UT.no)
- Informasjon
- Kollektiv (tog/buss) eller sykkel/gangavstand
- Utfartssted - parkering
- Sykkelruter
- Hundepark /sted å lufte hund i båndtvangsperiode
- Tilrettelegging for aktivitet med hund
- Parkering og sykkel/gangvei
- Hobby/aktivitetsmesse
- Oversikt med beskrivelse, lett tilgjengelig
 - Mer detaljert kart
 - Enklere å finne «kortreist Stjørdal». Det er alt for mange klikk for å finne informasjonen man leter etter
- Gapahuger langs sjøen for kajakkroute
- Crossfithall
- Ishall
- Badeland
- Discgolfpark
- Motorsportmiljø
 - Egnet område for ungdom for herjing, råning, mekking
 - Tuftepark
 - Kortreist Stjørdal - bedre merking, universell utforming
- Innendørs skatepark
- Badstue
- Ishall (kunst)
- Kajakkrampe/brygge
- Skikkelig innendørs badeanlegg

- Gaming park
- Minigolfbane
- Trampoline park
- Terrengsykkelområde

Gruppeoppgave 3:

Hvordan kan vi sammen sette søkelys på egenorganisert idrett og fysisk aktivitet?

Hvordan kan vi organisere oss?

- Tror det er for mye til lag/foreninger alene. De har ikke kapasitet. Bør organiseres av kommune - tverrfaglig arbeid i kommunene
- Samarbeid mellom kommune og lag og foreninger for å finansiere og samkjøre aktiviteter og anlegg
- Flere workshops som dette - invitere bredere

Hvordan kan vi sammen skape aktivitet og utvikle nye spennende arenaer for barn, unge og eldre i Stjørdal?

- Mere fokus på bruk av media for å få fram alle tilbudene (hjemmesiden til kommunen sier mye)
- Åpen hall
- Benk i Rådhusparken (plassert nærmere Søndre gate)
- Samarbeid kommune og frivillighet
- Mestring
- Aktivitet for å ha det artig
- Mere åpent hall tilbud
- Oversikt over aktiviteter og områder - markedsføre dette og øke bruken av værmed.no
- Hobby/aktivitetsmesse
- Benytte hele kommunen med alle grendene
- Tørre å tenke nye - gi rom for «ville ideer»
- Bruke eksisterende områder/anlegg på nye måter
- Bedre aktivitetstilbud i skolene - allidrett

- Bedre tverrfaglig samarbeid mellom aktørene i kommunen
- Idrettsmesse / Idretts- og aktivitetsmesse
 - Mulighet for å prøve alle aktiviteter - Stjørdalshallen/Svømmehallen
 - Tilrettelegging for funksjonshemmede
 - Væremed.no - for dårlig oppdatert
- Arrangementsoversikten - for dårlig oppdatert
- Ansette mekaniker som kan bistå ungdom med å reparere bilvrak som kan kjøres i trygge omgivelser på Lånkebanen
- Kommunale midler til
 - Kurs (eks kajakk grunnkurs for de med økonomiske utfordringer)
 - BUA
- Mer JA hvis det gagnar folkehelsen - trenger alt å gå gjennom byråkratiet?
- Økonomi - fordelingsmodell?
- Kjentmann må leve videre/Evig
- Ungdomsrådet
- Eldrerådet
- Gratis/billig mulighet for innendørs klatring/buldring
- Åpen hall
- Lav terskel
- Lett tilgjengelig
- Samarbeid med skolene
- Sosiale arenaer (TikTok etc.)

WORKSHOP EGENORGANISERT IDRETT OG AKTIVITET - STJØRDAL ELDRERÅD OG STJØRDAL UNGDOMSRÅD

1. Egenorganisert aktivitet - hva er viktig i de ulike aldrene?

70 - 100 år

- Flere parker som er lette å komme frem til
- Husbyvegen park
- Gå tur
- Fine turstier
- Sitteplasser med tak, skilting og lys
- Trimapparat
- Trær
- Planter
- Bru over til Langøra
- Tursti fra Molovika til Vikanlandet
- Turstier i nærområdet uten asfalt (hardt til føtter) med rasteplasser, benker og WC

50 - 70 år

- Familier med små barn trenger godt tilrettelagte lekeplasser
- Havområder
- Friskluft
- Parker
- Lekeparker
- Gode langrennsløyper
- Trygge sykkelveier

20 - 50 år

- Åpne møteplasser
- Gode fellesskap
- Fritidsklubb som er åpen i helger

- Fremsnakke klubb
- Åpen dag for alle aldersgrupper på klubben
- Tilrettelegging for helårsbading
- Gokart
- BUA

10 -20 år

- Organisert idrett
- Hallaktivitet
- Parker og baner ungdommer kan bruke
- Gaming
- Steder ungdommer kan møtes
 - Finne på ting
 - Føle seg trygge
- Knytte fysiske aktiviteter til «aktivitetshus» (Carbon)
 - Gratis bruk

5 - 10 år

- Barnevogner må komme fram
- Gode turmuligheter
- Gode uteområder på skolene
 - Noe som fenger (Fagerhaug)
- Trygge lekeplasser

2. Hva er viktige aktivitetsarenaer / Sosiale møteplasser for deg Hva skal til for at de skal bli enda bedre?

- Lekeparker
- Kimenparken m.fl. med benker/møteplasser
- Havområder/strandlinje - tilgang
- Hallaktivitet for egenorganisert aktivitet
- Organisert idrett

- Bli kjent med nye
 - Sosiale møteplasser
 - Tilrettelegging av turstier
 - Steder ungdommer kan møtes der man kan finne på ting og føle seg trygge
 - Idrett
 - Flere plasser for de som ikke er med på en organisert aktivitet
 - System der man bare betaler når man deltar som for eksempel på treningssenter
 - Bruke skoleområdene på fritiden
 - Åpne opp for åpen hall igjen i alle deler av kommunen
 - Mer gang-/sykkelveger på Stjørdal
 - Ønsker om er sykkelmuligheter
3. Hva slags møteplasser/aktivitetsarenaer savner du i dag?
- Varmebasseng - «Stjørdal sitt pirbad»
 - Merkede ruter/stier i sentrum - godt skiltet
 - Bysyssel ala Trondheim (app)
 - Gratis fritidstilbud til unge
 - Større utendørs og innendørs aktivitetspark - ala Midtsandtangen og Fysak Bergen
 - «Stimuli senter»
 - Varmebasseng
 - Sykkelbane - cross m.fl.
 - Fritidskoordinator
 - Støtte til familier
 - Gratis treningsstudio - inne og ute
 - Flere skøytebaner
 - Åpen hall i alle deler av kommunen
 - Nærmere turposter der folk bor
 - Tilgjengelighet for mer sosiale aktiviteter (uten bil)
 - Mer bussmuligheter
 - Mer aktivitetmuligheter på tvers av aldersgrupper

- Flere volleyballbaner
- Bedre transport til aktivitetsområder